

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જૂન/જુલાઈ: 2013

- સૂચના : 1. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ ફરજિયાત છે.
2. જ્યાં સુધી ખંડનિરીક્ષક ન જણાવે ત્યાં સુધી જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું નહિ.
3. જવાબપત્રકની પાછળ આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું.
4. પરીક્ષાર્થીઓએ પ્રશ્નપત્ર અને જવાબપત્ર બંને ખંડ-નિરીક્ષકને એક સાથે પરત કરવાનું અનિવાર્ય છે. આથી કોઈપણ પરીક્ષાર્થીએ પ્રશ્નપત્ર પોતાની સાથે લઈ જવાનો આગ્રહ રાખવો નહિ. પ્રશ્નપત્ર સાથે લઈ જનાર વિદ્યાર્થી આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠરશે.
5. વૈકલ્પિક પસંદગીના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પ જણાવ્યા છે. જેમાંથી એક સાચો હોવાની શક્યતા છે. સાચો જવાબ પસંદ કરી જવાબપત્રકમાં યોગ્ય ખાનામાં (x) નિશાની કરો.
6. જે વિદ્યાર્થી પોતાનો સાચો નોંધણી નંબર નહીં દર્શાવે તેનું પરિણામ રદ થશે.

અભ્યાસક્રમ : સર્ટિફિકેટ ઈન ટૂરિઝમ મેનેજમેન્ટ એન્ડ માર્કેટિંગ (CMT/CTM)

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : પ્રવાસનનો બુનિયાદી પાઠ્યક્રમ (TS-01)

તારીખ : 27/06/2013

સમય : 11.00 to 02.00

કુલ ગુણ : 100

1	પ્રવાસન કેવું સ્વરૂપ ધરાવે છે? (A) વ્યક્તિગત (B) સામુહિક (C) સામાજિક (D) ધાર્મિક
2	પર્યયન અને તેના સ્વરૂપો _____ ની પ્રેરણાઓ સાથે સંકળાયેલા છે. (A) પર્યટક (B) સંસ્થા (C) સરકાર (D) સમાજ
3	જૂથ પર્યટનની ગોઠવણ કોના દ્વારા કરવામાં આવે છે? (A) પર્યટન સંચાલકો (B) નગરજનો (C) પર્યટકો (D) ઉપરનાં બધાં જ
4	પ્રવાસન શબ્દમાં કેવી પ્રક્રિયાનો સમાવેશ થાય છે? (A) ધાર્મિક (B) રાજકીય (C) સામાજિક (D) વ્યક્તિગત
5	તાજેતરના વર્ષોમાં શેનું સૂત્ર વિશેષ પ્રચાર-પ્રસાર કરવામાં આવેલ છે? (A) પ્રવાસન (B) પર્યટક (C) 45 (D) મુસાફરી
6	જાપાનમાં કઈ રમત અત્યંત ખર્ચાળ મનાય છે? (A) ક્રિકેટ (B) હોકી (C) બાસ્કેટબોલ (D) ગોલ્ફ
7	કયા પ્રવાસ આયોજકો સ્થાનિક સરકાર પર તેની જાળવણી માટે દબાણ લાવી શકે છે. (A) ઘરઘથ્થુ (B) આંતરરાષ્ટ્રીય (C) સ્થાનિક (D) સમૂહ
8	ભારતમાં કયા પર્યટકો માટે યાત્રાધામો એક મહત્વપૂર્ણ આકર્ષણ ગણાય છે. (A) આંતરરાષ્ટ્રીય (B) સમૂહ (C) સ્થાનિક (D) ધાર્મિક
9	કયા લોકો દ્વારા પ્રવાસનના નવા આયામો વિકસાવવામાં આવ્યા? (A) રોમન લોકો (B) ઈરાની લોકો (C) ભારતીય લોકો (D) ગ્રીક લોકો
10	પ્રવાસનના ગતિશીલ પરિબળોનો પીરચય પ્રાપ્ત કરવામાં મદદરૂપ થતો ખ્યાલલક્ષી અભિગમ એટલે શું? (A) પ્રવાસન પદ્ધતિ (B) પર્યટન (C) ગાઈડ (D) એકપણ નહીં
11	સંસ્કૃતિનું વેપારીકરણ લોકોને કાર્યરત જગતમાંથી કઈ દુનિયામાં લઈ જાય છે? (A) ભવિષ્ય (B) ભૂતકાળ (C) એશઆરામ (D) હવાઈ
12	વેલન સ્મિથે પર્યટકોના કેટલા પ્રકારો પાડ્યા છે? (A) સાત (B) પાંચ (C) છ (D) આઠ
13	મિથાઈસન અને વોલ દ્વારા નિર્ણય પ્રક્રિયાના સંદર્ભમાં કેટલા તબક્કાનું મોડેલ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે? (A) ચાર (B) છ (C) પાંચ (D) સાત
14	કઈ પંચવર્ષીય યોજનામાં ભારત સરકાર પ્રવાસને ઉદ્યોગનો દરજ્જો આપ્યો હતો. (A) સાતમી (B) છઠ્ઠી (C) પાંચમી (D) આઠમી

15	કોની સેવાઓ પ્રવાસનમાં મહત્વનો ભાગ ભજવે છે. (A) પ્રવાસન આયોજકો (B) ભોમિયા (C) ટ્રાવેલ એજન્સી (D) એકપણ નહીં
16	WTOનું મુખ્ય મથક કયું? (A) મેડ્રિક (B) ન્યૂયોર્ક (C) પેરિસ (D) જનિવા
17	IATAની સ્થાપના ક્યારે થઈ? (A) 1966 (B) 1958 (C) 1945 (D) 1947
18	UFTAAની સ્થાપના થઈ? (A) 1945 (B) 1966 (C) 1975 (D) 1958
19	ભારતમાં પ્રવાસન વિભાગ કોની સાથે જોડાયેલો છે? (A) નાગરિક ઉડ્ડયન (B) પ્રવાસન ખાતા (C) A અને B બંને (D) એકપણ નહીં
20	અખિલ ભારતીય પ્રવાસ આયોજક મંડળની સ્થાપના ક્યારે કરવામાં આવી? (A) 1981 (B) 1966 (C) 1983 (D) 1978
21	મૂલ્યાંકન અને તુલના માટે સામાન્ય રીતે વપરાતા આંકડાકીય માપનો કેટલા છે? (A) 7 (B) 8 (C) 11 (D) 10
22	ગાણિતીક મૂલ્ય એ કેવું મૂલ્ય છે? (A) એકમદીઠ (B) સરેરાશ (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
23	ભારતમાં કયા કાળથી પરિવહન ઉદ્યોગ અસ્તિત્વમાં છે? (A) સંસ્થાનવાદ (B) સ્વતંત્ર્યોત્તર (C) પ્રાચીન (D) આધુનિક
24	ભારતમાં પરિવહનના મુખ્ય કેટલા સાધનો ઉપલબ્ધ છે? (A) 5 (B) 6 (C) 7 (D) 4
25	ભારતીય માર્ગોને મુખ્યત્વે કેટલા વિભાગમાં વહેંચી શકાય છે? (A) 4 (B) 3 (C) 5 (D) 6
26	લાંબા અંતરની મુસાફરી માટે સૌથી વધુ યોગ્ય પરિવહન સાધન કયું છે? (A) રેલ્વે (B) રસ્તા (C) જળ પરિવહન (D) હવાઈ
27	અવરજવરનું સૌથી જૂનું સાધન કયું છે? (A) હવાઈ (B) માર્ગ પરિવહન (C) રેલ (D) જળ પરિવહન
28	‘આંતરરાષ્ટ્રીય જળમાર્ગ પ્રધિકરણ’ની સ્થાપના ક્યારે થઈ? (A) 1986 (B) 1976 (C) 1988 (D) 1984
29	આંતરદેશીય જળ પરિવહન સમિતિની સ્થાપના ક્યારે થઈ? (A) 1950 (B) 1959 (C) 1970 (D) 1978
30	વર્તમાન સમયે સમગ્ર વિશ્વ શામાં ફેરવાઈ રહ્યું છે? (A) ગ્રાહકના રૂપમાં (B) મહેમાનના રૂપમાં (C) પર્યટકમાં (D) ભૂમંડલીય ગ્રામમાં
31	સ્થાયી મિલકત અને ઘંઘામાં રોકાયેલ મૂડીના ઉત્પાદક મૂડીના સરવાળાને શું કહેવાય છે? (A) વેતન (B) નફો (C) ઉત્પાદક મૂડી (D) ખોટ
32	હવાઈ સફરના મુખ્ય કેટલા વિભાગો છે? (A) ત્રણ (B) બે (C) ચાર (D) છ
33	ક્ષેત્રફળની દૃષ્ટિએ સમગ્ર વિશ્વમાં ભારતનું સ્થાન કયું છે? (A) પાંચમું (B) બીજું (C) સાતમું (D) છઠ્ઠું
34	ભારતનો દરિયાકિનારો કેટલા કિલોમીટર લાંબો છે? (A) 6700 (B) 6200 (C) 5500 (D) 5700
35	શેના પાનમાંથી બીડી બનાવવામાં આવે છે? (A) ટીમરૂ (B) મહુડો (C) પીપળ (D) બીલી
36	ભારતમાં ઉડતા પક્ષીઓમાં સૌથી મોટું પક્ષી કયું છે? (A) મોર (B) સારસ (C) ગીધ (D) ગરુડ
37	પ્રકૃતિ સંરક્ષણની દિશામાં પહેલી શરૂઆત ક્યારે થઈ? (A) 1952 (B) 1935 (C) 1927 (D) 1933
38	ભારતની આબોહવા માટે કઈ ઋતુ પ્રભાવક નીવડે છે? (A) વર્ષાઋતુ (B) શિયાળાની ઋતુ (C) ઉનાળો (D) વસંત

39	કેબુઆરીની શરૂઆતમાં પશ્ચિમ બંગાળમાં ગંગાના મુખ પર કયો મેળો ભરાય છે? (A) પશુમેળો (B) મરુભૂમિ મેળો (C) ગંગાસાગર (D) હસ્તશિલ્પ
40	પ્રવાસન શિક્ષણના ક્ષેત્રની રચનાનો ઉદ્દેશ શું છે? (A) પ્રવાસના વિવિધ પાસાથી માહિતગાર કરવા (B) જાગૃતિ કેળવણી (C) વિવિધ આવડતોનો અંદાજ કાઢવો (D) ઉપરના બધાં જ
41	'લોકોના રોજંદા વસવાટ તેમજ કામના સ્થળથી 24 કલાકથી ઓછા અને એક વર્ષથી વધુ નહીં એટલાં સમય માટેની સ્થાનાંતરણની પ્રક્રિયા છે' - આ વિધાન કોનું છે? (A) W.H.O (B) રેલ્વે (C) W.T.O (D) સ્ટેટ ટ્રાન્સપોર્ટ
42	યજમાન તથા સ્થાનિક લોકોથી અલગ રહીને ફક્ત માર્ગદર્શિત જૂથોમાં પ્રવાસ કોણ કરે છે? (A) આયોજકો (B) ટ્રાવેલ્સ કંપનીઓ (C) બાળકો (D) પર્યટકો
43	ભારતમાં મોટાભાગની કંપનીઓમાં પરિવહન રાહત અપાય છે તેને શું કહેવાય? (A) એલ.આઈ.સી. (B) એલ.ટી.સી. (C) રિઝર્વેશન (D) W.T.O
44	એક એવી કઈ અદ્ભૂત ઘટના છે જેનો આજના ભારતમાં ઉદ્ભવ થઈ રહેલો આપણે જોઈએ છીએ? (A) સ્વાતંત્ર્ય (B) સંમેલન (C) સંપર્ક (D) સમૂહ પ્રવાસન
45	વિશ્વભરમાં પ્રવાસન તેમજ પર્યટનને લગતી ઓછામાં ઓછી કેટલી વિભાવના પ્રચલિત છે? (A) 50 (B) 52 (C) 42 (D) 45
46	બ્રિટને પ્રવાસનના આંકડા એકત્રિત કરવાનું ક્યારે શરૂ કર્યું? (A) 1945 (B) 1921 (C) 1920 (D) 1960
47	મુસાફરનો અનુભવ એક માળખાની રચના કરતો હતો જેને શું કહેવાય? (A) પર્યટન (B) પર્યટક વિજ્ઞાન (C) પ્રવાસન (D) આંગતુક
48	સર જહોન સારજન્ટે વિશ્વ પ્રવાસન માટે ક્યારે નજર કરવી શરૂ કરી? (A) 1960 (B) 1948 (C) 1947 (D) 1940
49	પ્રવાસન વ્યવસ્થાપકોને પ્રશિક્ષિત કરવા માટેનું પ્રવાસન મંત્રાલય હાલમાં ક્યાં આવેલું છે? (A) ગ્વાલિયર (B) શિમલા (C) દિલ્હી (D) બેંગ્લોર
50	લોકોની આસપાસના વાતાવરણના સંદર્ભમાં પ્રવાસન વ્યવસ્થામાં કયા પ્રશ્નો ઉભા થાય છે? (A) સરભરા (B) મર્યાદિત સાધનો (C) પરિણામો (D) ઉપરનાં બધાં જ
51	પર્યટકોની માંગ સંતોષવી હોય તો ભારતે કઈ નીતિ અપનાવવી જોઈએ? (A) સસ્તુ પરિવહન (B) પ્રવાસન વ્યવસ્થા (C) મુક્ત આકાશ (D) સદ્વરતા
52	થોમસ કુક અને કોષોની કોણ હતા? (A) પ્રવાસી (B) પુરવઠા અધિકારી (C) પ્રવાસ આયોજક (D) પર્યટક
53	વ્યક્તિગત પર્યટક કયા પ્રકારના પર્યટક કહેવાય? (A) શોધક (B) પ્રયોગાત્મક (C) બૌદ્ધિક (D) સમૂહ
54	કયા દેશે પ્રવાસીઓને આકર્ષિત કરવા માટે વિશ્વભરના દલાલો અને આયોજકોને નાણાં આપીને ઊંચા ખર્ચે મુલાકાત વર્ષમાં સિદ્ધિ મેળવી હતી. (A) માલદિવ્સ (B) ઈન્ડોનેશિયા (C) રોમ (D) મલેશિયા
55	આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રવાસન સંસ્થાઓ શેનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે? (A) સરકાર (B) ખાનગીક્ષેત્ર (C) ઉપરના બંને (D) એકપણ નહીં
56	કઈ સંસ્થા પ્રવાસ અને પ્રવાસન અંગેના વૈશ્વિક ધોરણો અને માળખું ઉભું કરવા માટે પ્રવાસન ઉદ્યોગ જૂથ એકમ પૂરું પાડે છે? (A) પ્રવાસ સંસ્થા (B) W.T.O (C) સામાન્ય સભા (D) પ્રાદેશિક સંસ્થા
57	'ઈયર બુક ઓફ ટૂરિઝમ સ્ટેટિસ્ટીકસ' કોણ પ્રકાશિત કરે છે? (A) I.A.T.A (B) U.F.T.A.A (C) પ્રવાસન સંસ્થા (D) W.T.O
58	W.T.O નીચેનામાંથી શું પ્રકાશિત કરે છે? (A) ઈયર બુક ઓફ ટૂરિઝમ સ્ટેટિસ્ટીકસ (B) ટ્રાવેલ એન્ડ ટૂરિઝમ બેરોમીટર (C) ટૂરિઝમ કેરિંગ કેપેસિટી (D) ઉપરનાં બધાં
59	ભારતમાં પ્રવાસન વિભાગ નાગરિક ઉડ્ડયન અને પ્રવાસનખાતા સાથે જોડાઈને કઈ સંસ્થા તરીકે કાર્ય કરે છે? (A) આંતરરાષ્ટ્રીય પરિવહન મંડળ (B) રાષ્ટ્રીય પર્યટક સંસ્થા (C) સરકારી સંસ્થા (D) પ્રવાસન સંસ્થા

60	પ્રવાસનના વિકાસ, પ્રવાસ અને પાયાના માળખાના વિકાસમાં મુખ્ય ફાળો કઈ સંસ્થા આપે છે? (A) N.C.T (B) ભારત સરકાર (C) રાજ્ય સરકાર (D) I.T.D.C
61	કયા મંડળનો હેતુ આંતરરાષ્ટ્રીય સમાજ અને સદ્ભાવને પૂર્ણરૂપે લાભપ્રદ થાય તે રીતે વિકસાવવાનો છે? (A) I.A.T.M (B) I.A.T.O (C) I.A.T.A (D) P.A.T.A
62	ધી ફેડરેશન ઓફ હોટેલ એન્ડ રેસ્ટોરન્ટ એસોસિયેશન ઓફ ઈન્ડિયાને ઈન્ડિયન કંપનીઝ હેઠળ ક્યારે એક કંપની તરીકે સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો? (A) 7 ડિસેમ્બર 1955 (B) 7 ડિસેમ્બર 1960 (C) 16 ફેબ્રુઆરી 1957 (D) 8 નવેમ્બર 1953
63	આયોજકોની ક્ષતિના કારણે ઉભા થતાં જોખમોને શું કહેવાય? (A) કાનૂની જોખમ (B) મુસાફરી જોખમ (C) ક્ષતિયુક્ત જોખમો (D) પ્રાકૃતિક જોખમો
64	કોઈપણ પ્રકારના પર્યટકાનૂન ન હોય એવો દેશ કયો? (A) જર્મની (B) જાપાન (C) યુરોપ (D) ભારત
65	કુલ એકમોની ગણતરીને શું કહેવામાં આવે છે? (A) ગુણાક (B) સમષ્ટિ (C) ગુણાંક (D) ગુણકો
66	વ્યાપના માપ તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે? (A) વિચલણો (B) વિચલનો (C) ઉપરના બંને (D) એકપણ નહીં
67	વિચરણનો વર્ગમૂળ કયા છે? (A) ચતુર્થક વિચલન (B) ભૌમિતિક મધ્યક (C) મધ્યક વિચલન (D) પ્રમાણિત વિચલન
68	પ્રવાસી અવરજવર, આવકો વગેરેના ભૂતકાલીન વલણોને માપવા માટે શું વપરાય છે? (A) વૃદ્ધિ સૂચકાંક (B) ઋતુગત સૂચકાંક (C) ભાવ સૂચકાંક (D) ઉપરના બધાં જ
69	કયા દાયકામાં હવાઈ જહાજોમાં જેટ એન્જિન લગાવવામાં આવ્યા? (A) 1948 (B) 1932 (C) 1952 (D) 1950
70	ગ્રાહકોની જરૂરીયાતોને ઓળખવી એટલે શું? (A) બજાર વ્યવસ્થા (B) નાણાંકીય વ્યવસ્થા (C) ઉપરના બંને (D) એકપણ નહીં
71	પર્યટકો માટે એક મહત્વનું કામ કયું? (A) પ્રેસનોટ (B) અગ્રિમ આરક્ષણ (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
72	ઔપચારિક અને અનૌપચારિક ક્ષેત્રો વચ્ચેની ભેદરેખા જાણવા માટે શું મળી રહે તે ઘણું જરૂરી છે. (A) નોંધણી (B) આંકડા (C) કરવેરા (D) લાયસન્સ
73	પરિવર્તનશીલ વેચાણખર્ચ ભાવપત્રકના વિસ્તારની સાથે કેવું થતું હોય છે? (A) વધતું જતું (B) ઘટતું જતું (C) સ્થિર (D) એકપણ નહીં
74	ટૂરિસ્ટ પોલિસનું કામ શું છે? (A) ટ્રફિક નિયંત્રણ (B) અતિથિ પર્યટકોના સહેલાણીઓને મદદ કરવી (C) ગુના શોધવા (D) સજા કરવી
75	પ્રથમ પ્રવાસ એજન્સી ક્યારે શરૂ થઈ? (A) 1721 (B) 1729 (C) 1829 (D) 1830
76	પ્રવાસન ક્ષેત્રે સંકળાયેલ કર્મચારી કેવા હોવા જોઈએ? (A) વિવેકી (B) મદદરૂપ થવાની ભાવનાવાળા (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
77	પ્રથમિક રીતે પરિવહનના પ્રકાર કેટલા? (A) બે (B) ચાર (C) પાંચ (D) છ
78	દેશમાં જ થતી હવાઈ સફરો માટે શાનો શબ્દપ્રયોગ થાય છે? (A) આંતરરાષ્ટ્રીય ટિકિટ (B) અંતરદેશીય ટિકિટ (C) રાજકીય ટિકિટ (D) એકપણ નહીં
79	કયુ વિમાની ભાડું મુસાફરોને પ્રવાસ દરમ્યાન રોકાણની છૂટ આપે છે? (A) એક શહેરથી બીજા શહેરના ભાડા (B) વિદ્યાર્થી માટેનું ભાડું (C) I.A.C (D) આંતરદેશીય
80	ઉડ્ડયનક્ષેત્રે AMD સંજ્ઞા કયા શહેરની છે? (A) આગ્રા (B) ઔરંગાબાદ (C) સિકંદરાબાદ (D) અમદાવાદ
81	જરૂરિયાત માટે ઉડ્ડયનની આરક્ષણ સંજ્ઞા કઈ છે? (A) UU (B) NN (C) IX (D) UN
82	એરલાઈન્સમાં કમ્પ્યુટર ટર્મિનલ દાખલ થયા પછી આરક્ષણ શેના દ્વારા થઈ શકે છે? (A) TCP (B) CRT (C) IHC (D) BSCT

83	ઉડ્ડયન ક્ષેત્રે ડોલરમાં ચૂકવાતા ભાડામાં કયો ચાર્જ લેવામાં આવતો નથી. (A) રીફંડ (B) સેવા-શુલ્ક (C) વહીવટી (D) રદીકરણ
84	એજન્સીનું અગત્યનું અંગ કયું છે? (A) આરોગ્ય (B) વીમો (C) પ્રવાસન (D) જકાત
85	પ્રવાસીઓનો પ્રવાસ શરૂ થયા પછી પ્રવાસીઓનો કાબૂ નહીં રહેતો હોવાથી કોણ જવાબદાર બને છે? (A) રેલ્વે આરક્ષણ (B) એજન્ટો (C) એરલાઈન આરક્ષણ (D) ઉપરના બધાં જ
86	પ્રવાસ એજન્સી અને એરલાઈન્સ અંતરદેશીય અથવા આંતરરાષ્ટ્રીય સાથે ઉડ્ડયન આરક્ષણ માટે કોની જરૂર પડે છે? (A) પ્રવાસ એજન્ટ (B) ઈન્ડિયન એરલાઈન્સ (C) પર્યટકો (D) સંકલન
87	હિમાલયના કયા જંગલોમાં દેવાદાર, સ્પુસ, કેલ જેવા કિંમતી વૃક્ષો થાય છે. (A) મોસમી જંગલો (B) શંકુદ્રમ જંગલો (C) ગીચ જંગલો (D) વરસાદી જંગલો
88	દક્ષિણના ગરમ પ્રદેશમાં થતાં કેવા કમળનું સૌંદર્ય અનોખું છે? (A) ગુલાબી (B) વાદળી (C) લાલ (D) સફેદ
89	ભારતમાં કેટલા પ્રકારની વિવિધ વનસ્પતિઓ જોવા મળે છે? (A) 15,000 (B) 45,000 (C) 5,000 (D) 35,000
90	કયા જંગલોમાં સાલ અને સાગ ઝડપથી વૃદ્ધિ પામે છે? (A) ગીર (B) વરસાદી (C) મોસમી (D) શંકુદ્રમ
91	ભારતમાં સસ્તન પ્રાણીઓની કેટલી જાતો અસ્તિત્વ ધરાવે છે? (A) 400 (B) 500 (C) 1,200 (D) 2,000
92	ભારતમાં પક્ષીઓની કેટલી જાતો જોવા મળે છે? (A) 5,000 (B) 1,000 (C) 2,000 (D) 1,500
93	ધાસની વચ્ચે રહેતું પક્ષી કયું? (A) બેબલર (B) શાહમૃગ (C) સોનચિડિયા (D) રોબીન
94	શેના પરિવર્તનથી ઋતુ બદલાય છે? (A) હવાનું તાપમાન (B) હવાની ગતી અને દિશા (C) હવાનો ભેજ (D) આબોહવા
95	ભારતની આબોહવા માટે કઈ ઋતુ પ્રભાવક નીવડે છે? (A) ગ્રીષ્મઋતુ (B) વસંતઋતુ (C) વર્ષાઋતુ (D) શિયાળાનીઋતુ
96	સમગ્ર વિશ્વમાં પર્યટકોની અવરજવર પર શેની અસર પડતી હોય છે? (A) આબોહવા (B) મુસાફરીભાડા (C) સગવડો (D) ઉપરના બધાં જ
97	શાના માપદંડ માટે સમય શૂંખલાનો આધાર લેવામાં આવે છે? (A) વલણ (B) આબોહવા (C) ચક્રિય ગતિવિધિ (D) ઋતુગતતા
98	ઈસ્ટઈન્ડિયા કંપનીએ પોતાના અધિકારક્ષેત્રના ભૌગોલિક સર્વેક્ષણ માટે કઈ સાલમાં ભારતીય સર્વેક્ષણની સ્થાપના કરી? (A) 1760 (B) 1769 (C) 1785 (D) 1803
99	બજાર વ્યવસ્થા કાર્યક્રમમાં કેટલા મુખ્ય તત્ત્વો જોવા મળે છે? (A) બે (B) ત્રણ (C) પાંચ (D) ચાર
100	સેવા પૂરી પાડવામાં કોનો ફાળો મહત્વનો હોય છે? (A) ગ્રાહકો (B) મનુષ્ય (C) વેપારી (D) ઉત્પાદક

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જૂન/જુલાઈ: 2013

- સૂચના : 1. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ ફરજિયાત છે.
2. જ્યાં સુધી ખંડનિરીક્ષક ન જણાવે ત્યાં સુધી જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું નહિ.
3. જવાબપત્રકની પાછળ આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું
4. પરીક્ષાર્થીઓએ પ્રશ્નપત્ર અને જવાબપત્ર બંને ખંડ-નિરીક્ષકને એક સાથે પરત કરવાનું અનિવાર્ય છે. આથી કોઈપણ પરીક્ષાર્થીએ પ્રશ્નપત્ર પોતાની સાથે લઈ જવાનો આગ્રહ રાખવો નહિ. પ્રશ્નપત્ર સાથે લઈ જનાર વિદ્યાર્થી આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠરશે.
5. વૈકલ્પિક પસંદગીના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પ જણાવ્યા છે. જેમાંથી એક સાચો હોવાની શક્યતા છે. સાચો જવાબ પસંદ કરી જવાબપત્રકમાં યોગ્ય ખાનામાં (x) નિશાની કરો.
6. જે વિદ્યાર્થી પોતાનો સાચો નોંધણી નંબર નહીં દર્શાવે તેનું પરિણામ રદ થશે.

અભ્યાસક્રમ : સર્ટિફિકેટ ઈન ટૂરિઝમ મેનેજમેન્ટ (CMT) નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : પ્રવાસન સંચાલન (TS-03)

તારીખ : 27/06/2013

સમય : 03.00 to 06.00

કુલ ગુણ : 100

1	સંચાલનની વિભાવના અને _____ નો વિકાસ સાપેક્ષપણે એક આધુનિક ઘટના છે. (A) કૌશલ્ય (B) સિદ્ધાંતો (C) પ્રયત્ન (D) ઉપરના બધાં જ
2	ટેલરની વૈજ્ઞાનિક સંચાલન સંહિતાની થીયરીના મૂળભૂત સિદ્ધાંતો કેટલા છે? (A) ચાર (B) પાંચ (C) ત્રણ (D) બે
3	‘વૈજ્ઞાનિક ભાવિ અનુમાન અને સંચાલનની યોગ્ય પદ્ધતિઓની મદદથી સંતોષકારક પરિણામો અનિવાર્ય બને છે’ – આ વિધાન કોનું છે? (A) ટેલર (B) હેન્રી ફેયોલ (C) મેરી (D) રોબર્ટ
4	નીતિ વિષયક નિર્ણયો લેનાર અધિકારીઓના એક નાના સમૂહમાં કેવા પ્રકારના મેનેજરોનો સમાવેશ કરી શકાય? (A) મધ્યમ સપાટી (B) જનરલ (C) ઉચ્ચ સપાટી (D) તળ સપાટી
5	સંચાલનમાં કેન્દ્રસ્થાને શું હોય છે? (A) અંકુશ (B) આયોજન (C) મેનેજર (D) વ્યવસ્થાકાર્ય
6	વ્યવસ્થાતંત્રના નિર્ધારિત ધ્યેયોની સિદ્ધિ માટે આયોજન, વ્યવસ્થાકાર્ય, નેતૃત્વ અને અંકુશની એક વિશિષ્ટ પ્રક્રિયા એટલે..... (A) સંચાલન (B) મેનેજર (C) એક કાર્ય (D) જૂથ
7	ઉદ્યોગોના સાહસોની સફળતા, વિકાસ અને સાતત્ય કયા પરિબળોને આધારિત છે? (A) મેનેજરિયલ ગુણો (B) મેનેજરિયલ કૌશલ્ય (C) ઉપરના બંને (D) એકપણ નહીં
8	જે ‘ગુડ્સ’ હોય તે જ ‘કમોડિટીઝ’ બની શકે? (A) ના (B) હા (C) ઉપરના બંને (D) એકપણ નહીં
9	ઘંઘાકીય સાહસો દેશના આર્થિક વૃદ્ધિ અને વિકાસમાં મહત્વનો ભાગ..... (A) ભજવતા નથી (B) ભજવે છે (C) બનતા નથી (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
10	પ્રવર્તમાન બજાર હરિફાઈ અને દરેક હરીફના બજાર હિસ્સા વિશે માહિતી શેમાંથી મળે છે? (A) બજાર પુરવઠા વિશ્લેષણ (B) વેપારીઓ (C) ઉત્પાદકો (D) બજાર માંગ વિશ્લેષણ
11	પ્રવાસને લગતી સગવડો અને સેવાઓ પૂરી પાડતી વિવિધ પ્રકારની માલિકી ધરાવતી વિવિધ સંસ્થાઓ મુખ્યત્વે કેટલા પ્રકારની હોય છે? (A) બે (B) એક (C) ત્રણ (D) ચાર

12	નફાનો એ ભાગ કે જે કંપની પોતાની પાસે રાખતી નથી પરંતુ શેર હોલ્ડર્સમાં વહેંચે છે તેને શું કહેવાય? (A) શેર (B) ડિવિડન્ડ (C) મૂડી (D) બોનસ
13	એકાકી વેપારી પ્રથામાં ધંધાની માલિકી કેટલી વ્યક્તિની હોય છે? (A) બે જ (B) ત્રણ (C) ચાર (D) એક જ
14	સંચાલન એક _____ પરિબળ છે કે જેની હાજરી, તેના પ્રયત્નોના પરિણામ દ્વારા અનુભવાય છે. (A) અદેશ્ય (B) દેશ્ય (C) હકારાત્મક (D) નકારાત્મક
15	પારસ્પરિક વ્યવહાર મારફતે એક સમગ્ર એકમ રચે છે તે બાબત પર _____ દૃષ્ટિબિંદુ ભાર મૂકે છે. (A) સમાજલક્ષી (B) વ્યક્તિલક્ષી (C) પ્રથાલક્ષી (D) પેઢીલક્ષી
16	સંગઠન સંસ્કૃતિના પાસામાં સમાવેશ થાય છે? (A) સ્વાયત્તતા (B) પુરસ્કાર (C) સંઘર્ષ (D) ઉપરના બધાં જ
17	ભવિષ્યની ઘટનાઓ પર પ્રભાવી થવા વર્તમાનમાં પ્રાપ્ત સંસાધનોનો ઉત્તમ ઉપયોગ કરવા આપણને પ્રતિબદ્ધ બનાવતી પ્રક્રિયા એટલે _____ (A) વિભાજન (B) આયોજન (C) સંયોજન (D) પ્રવાસન
18	નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયાનું પ્રથમ ચરણ કયું છે? (A) સમસ્યાને ઓળખવી (B) પરિસ્થિતિનું વિશ્લેષણ (C) માહિતી એકત્રિત કરવી (D) વિકલ્પો માટેની શોધ
19	નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયા ફેલાયેલી હોય તેને શું કહેવાય? (A) ઓર્ડર (B) વિકેન્દ્રિકરણ (C) ભલામણ (D) કેન્દ્રીકરણ
20	પ્રવાસન ઉદ્યોગમાં જે સંગઠનો પોતાની પ્રવૃત્તિઓના વિભાગોનું માળખું ભૌગોલિક વિસ્તારો પ્રમાણે ગોઠવે છે તેને કયા પ્રકારનું સંગઠન માળખું કહેવાય? (A) ઉત્પાદન આધારિત (B) ગૂંથણી યુક્ત (C) સ્થાનીય પાયાવાળું (D) જૂથ
21	સ્વાયત્તાનો ગાઢ સંબંધ જવાબદારિઓ નિભાવવામાં મળતી _____ સાથે છે. (A) સ્વતંત્રતા (B) પરતંત્રતા (C) એકતા (D) સંગઠન શક્તિ
22	જ્યારે ધ્યેય સિદ્ધ કરવામાં બે કે બે કરતાં વધારે વ્યક્તિઓના સહયોગ પ્રયાસોની જરૂર પડતી હોય ત્યારે શેની રચના થાય છે? (A) ઉદ્યોગ (B) પેઢી (C) બજાર (D) સંગઠન
23	જૂથ કોને આશ્રય, પૃષ્ઠિ, સલામતી, પ્રોત્સાહન, સુરક્ષા વગેરે પૂરા પાડીને તેમના વર્તન પર ઘેરી અસર ઊભી કરી શકે છે? (A) પોતાના સભ્યોને (B) બીજા સભ્યોને (C) બજારને (D) પેઢીઓને
24	ચોક્કસ પરિસ્થિતિમાં ચોક્કસ અને સ્વીકાર્ય વર્તન માટેનું ખાસ માર્ગ દર્શન પૂરું પાડે તેને શું કહેવાય? (A) જૂથ (B) માર્ગદર્શક (C) ધારાધોરણ (D) બજાર
25	જૂથે નક્કી કરેલા માર્ગદર્શક નીતિ, મૂલ્યો અને સ્વીકૃત ધારાધોરણોને વળગીને વર્તવાનું જે સભ્ય જેટલું વધારે વલણ રાખે તેટલો હોદ્દો જૂથમાં કેવો હોય છે? (A) નીચો (B) ઊંચો (C) મધ્યમ (D) હોતો નથી
26	નાના જૂથ એકરૂપતા નિભાવવા માટે કયું નેતૃત્વ અસરકારક હોય છે? (A) એકહથ્થું (B) દ્વિહથ્થું (C) લોકશાહી ઢબવાળું (D) ઉપરના બધા જ
27	ઘણા નાના અને મોટા જૂથોનો એકંદરે સમૂહ મળીને શું બને છે? (A) સંસ્થા (B) જૂથ (C) બજાર (D) પ્રતિનિધિ
28	સંસ્થાઓમાં લોકોએ જ્યારે પારસ્પરિક વ્યવહાર કરે ત્યારે શું થાય છે? (A) સામાજિક આદાન-પ્રદાન (B) વ્યવહાર (C) આર્થિક પ્રદાન (D) A અને B બંને
29	વ્યક્તિના મગજમાં કોઈ ગંભીર ક્ષતિ કે ઈજા ન હોય તો દરેક વ્યક્તિ કયા અહમ્ સ્થિતિની ક્ષમતા ધરાવતો જ હોય છે? (A) પુખ્ત અહમ્ (B) વડીલ અહમ્ (C) બાળ અહમ્ (D) ઉપરના બધા જ
30	સામાન્ય રીતે સામાજિક કાર્યરીતિઓના મોટાભાગના સંશોધનો કેવા જૂથના પરિવેશમાં જ કરવામાં આવેલા છે? (A) નાના (B) મોટા (C) ખૂબ મોટા (D) મધ્યમ
31	નાના ઉપદેશક કેવું વર્તન કરનાર હોય છે?

	(A) અંતઃસ્ફૂરણા ભર્યું (B) સર્જનાત્મક (C) ચાલાકીભર્યું (D) ઉપરના બધાજ
32	જૂથ સંચાલન કયા વર્તનન અભ્યાસ કરવા માટે ઉપયોગી બને છે? (A) પ્રત્યક્ષ (B) આંતર વૈયકિતક (C) જૂથ (D) વ્યકિતગત
33	સ્વાભાવિક બાળક કેવું હોય છે? (A) મનસ્વી (B) જીજ્ઞાસુ (C) પ્રેમાળ (D) ઉપરના બધા જ
34	જે જૂથોમાં સંપર્કો વ્યકિતગત ન હોય, વારંવારના ન હોય અને જ્યાં પારસ્પરિક વ્યવહાર પરોક્ષ સ્તર પરનો હોય તેવા જૂથોને શું કહેવાય? (A) ગૌણ જૂથો (B) ઔપચારિક જૂથો (C) અનોપચારિક જૂથો (D) સભ્યપદ જૂથો
35	જૂથોની રચના શા માટે કરવામાં આવે છે? (A) ચોક્કસ કાર્યો સિદ્ધ કરવા (B) ચોક્કસ હેતુઓ સિદ્ધ કરવા (C) આયોજન કરવા (D) સંગઠન રચવા
36	કયા પ્રકારના જૂથો સહિયારા સંબંધો અને સહિયારા મૂલ્યો પર આધારિત હોય છે? (A) મોટા (B) નાના (C) મધ્યમ (D) એકપણ નહીં
37	ફોઈડીયન ખ્યાલોમાંના ઈગોવાળી અહમ્ સ્થિતિ એટલે _____. (A) ઘરડા (B) પુખ્ત (C) બાળક (D) વડીલ
38	વર્તમાનમાં પર્યટન વ્યવસાયની સફળતા માટે શું જરૂરી છે? (A) ઉત્પાદકની સેવા (B) ગ્રાહક સાથેનો સંબંધ (C) માનવ સંસાધન વિકાસ (D) ઉપરના બધા જ
39	પર્યટનમાં સેવાની ગુણવત્ત કર્મચારીઓના _____ પર આધારિત હોય છે. (A) પગાર (B) સ્વભાવ (C) કાર્યસંતોષ (D) ઉપરના બધા જ
40	જે ખર્ચ વેચાણના જથ્થાને આધારે બદલાતો ન હોય તેને કેવો ખર્ચ કહેવાય? (A) સ્થિરખર્ચ (B) અસ્થિરખર્ચ (C) વેચાણખર્ચ (D) કુલખર્ચ
41	કઈ પ્રક્રિયા કે જ્યાં ખરેખર કરેલા કામની ધારેલા કામ સાથે સરખામણી કરવામાં આવે છે? (A) અંદાજપત્ર (B) બજેટરી અંકુશ (C) સ્થિર અંદાજપત્ર (D) પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર
42	ક્રિયા એ વ્યવસ્થા તંત્રની કેવી પ્રવૃત્તિ છે? (A) ભૌતિક (B) શારીરિક (C) હેતુલક્ષી (D) નાણાકીય
43	મોટા ભાગના દેશો પર્યટનને પ્રાધાન્ય શા માટે આપે છે? (A) સ્થાનિક આર્થિક પરિસ્થિતિ સુધારવા (B) વિદેશી મુદ્રાવિકાસની પ્રવૃત્તિઓને ઉત્તેજન આપવા (C) રોજગારીની તકો વધારવા (D) ઉપરના બધાજ
44	કોની દરકાર લેવામાં યુનિટના બધા જ કર્મચારીઓ રોકાયેલા હોય છે? (A) વેપારીઓ (B) કામદારો (C) ગ્રાહકો (D) સરકાર
45	કઈ યોજના એવી ક્રિયા છે કે જેમાંથી વ્યવસ્થાની ભવિષ્યની માનવશક્તિની જરૂરિયાતોની યોજના બને? (A) માનવ સંસાધન (B) માનવ સંચાલન (C) સરકારી (D) રોજગારી
46	કોઈપણ ધંધામાં રોકડની જરૂરિયાતનો સાચો અંદાજ..... (A) જરૂરી નથી (B) જરૂરી છે (C) આવી શકે છે (D) આવી શકતો નથી
47	એક પ્રવાસ એજન્સીના સારા ક્રિયા સંચાલકે ગ્રાહકોની સંતુષ્ટતા ચકાસવા ગ્રાહકોને જ્યાં સેવા આપવામાં આવે ત્યાં મુલાકાત લઈ કોની પાસેથી માહિતી મેળવવી જોઈએ? (A) સંચાલકો (B) ગ્રાહકો (C) સરકાર (D) વેપારીઓ
48	માનવ સંસાધન સંચાલનમાં કઈ બાબતોને ધ્યાનમાં રાખવામાં આવે છે? (A) તાલીમ (B) કુશળતાનો વિકાસ (C) કામદારોને પ્રોત્સાહિત કરવા (D) ઉપરના બધા જ
49	કયું ખાતુ ધંધાની હિસાબી વર્ષ દરમિયાનની કામગીરીઓનું સમગ્ર તથા એકંદર પરિણામના નિર્ધારણ માટે તૈયાર કરવામાં આવે છે? (A) નફા-નુકશાન ખાતુ (B) બચત ખાતુ (C) બેંક ખાતુ (D) પુરાંત ખાતુ
50	પેઢીનું નફા અને નુકશાન ખાતું તૈયાર કરવા માટે કયો ખ્યાલ મહત્વનો છે? (A) સંપાદન (B) સરખામણી (C) લેણા (D) હિસાબી સમય
51	પેઢીની કમાણીની ક્ષમતા શેના પરથી જાણી શકાય છે? (A) નફાખાતું (B) નુકશાનખાતું (C) આવકપત્રક (D) ઉપરના બધા જ

52	હિસાબી વર્ષ દરમિયાન વેચવામાં આવેલ બધી વેપારી વસ્તુઓ અને સેવાઓની કુલ વેચાણ કિંમતોનો સમાવેશ શેમાં થાય છે? (A) કુલ વેચાણ (B) પરત (C) ચોખ્ખુ વેચાણ (D) કાચો નફો
53	વેચાણ અને વિતરણ ખર્ચાઓમાં શેનો સમાવેશ થાય છે? (A) કર્મચારીઓના પગાર (B) વેચાણ કમિશન (C) જાહેરાત વિતરણ અંગેનો ખર્ચ (D) ઉપરના બધા જ
54	જે મિલકતો ધંધામાં લાંબાગાળા સુધી ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે તે મિલકતોને શું કહેવાય? (A) જવાબદારીઓ (B) લાંબાગાળાની જવાબદારીઓ (C) કાયમી મિલકતો (D) ચાલુ મિલકતો
55	હિસાબી પ્રક્રિયાના કયા તબક્કામાં નાણાકીય પત્રકો તૈયાર કરવામાં આવે છે? (A) બીજા (B) ત્રીજા (C) ચોથા (D) પાંચમાં
56	પાકા સરવૈયાની કઈ બાજુએ એકમે નાણાનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરેલ હતો તે દર્શાવવામાં આવે છે? (A) એક બાજુએ (B) બીજી બાજુએ (C) ત્રીજી બાજુએ (D) ઉપરના બધા જ
57	ધંધાના સંચાલનથી ખર્ચ આવકતી વધારે હોય તે તફાવતની રકમને શું કહેવાય? (A) ખોટ (B) નફો (C) આવક (D) ખર્ચ
58	પાકુ સરવૈયું હંમેશા કોને ધ્યાનમાં લઈને તૈયાર કરવામાં આવે છે? (A) પેઢી (B) કંપની (C) ધંધામાં સ્વતંત્ર અસ્તિત્વ (D) ઉપરના બધા જ
59	પેઢી દ્વારા અન્ય પેઢીના શેર, ડિબેન્યર્સ અને બોન્ડ્સમાં કરવામાં આવતા રોકાણને શું કહેવાય? (A) લાંબા ગાળાની જામીનગીરીઓ (B) ટૂંકા ગાળાની જામીનગીરીઓ (C) સ્થાયી મિલકતો (D) ચાલુ મિલકતો
60	ધંધાના સંચાલનથી આવકની રકમ ખર્ચ કરતાં વધી જાય તો વધારાના તફાવતની રકમને શું કહેવામાં આવે છે? (A) નફો (B) નુકશાન (C) ખર્ચ (D) આવકવેરો
61	મિલકતોમાંથી જવાબદારીઓને બાદ કરતાં શું પ્રાપ્ત તાય છે? (A) મૂડીમાં ફાળો (B) જાળવી રાખેલી કમાણી (C) માલિકીની મૂડી (D) આવક
62	ઉછીના લીધેલા નાણાં ઉપર પેઢીએ ચૂકવેલા સ્થિર ખર્ચને શું કહેવામાં આવે છે? (A) વ્યાજ (B) કાયોનફો (C) સામાન્ય ખર્ચ (D) વહીવટી ખર્ચ
63	વિશિષ્ટ પ્રવાસ આયોજકો ગ્રાહકોના બજાર સ્તરીકરણને ધ્યાનમાં રાખીને તેમના પેકેજ..... (A) ઘડે છે (B) ઘડતા નથી (C) આપતા નથી (D) ઉપરના બધા જ
64	વર્ષના અંતે પ્રવાસન કંપની તમામ બીલોની ચુકવણી કરી દે એ પછી કરવેરા ચુકવી દીધા બાદ એની પાસે જ કંઈ શેષ રહે છે તેને શું કહેવામાં આવે છે? (A) નેટ રેટ (B) ખરીદ ક્ષમતા (C) નફો (D) ગ્રોસ રેટ
65	પ્રવાસન સંસ્થાએ પોતાનો વ્યવસાય ચલાવવા માટે શું મેળવવું જરૂરી છે? (A) કેટલીક મંજૂરીઓ (B) પરવાનગીઓ (C) નફો (D) A અને B બંને
66	પરિવહન સેવા પોતાની ક્ષમતા કરાવતા વધુ બેઠકોની ફાળવણી માટેની માંગણી સ્વીકારે ત્યારે તેને કયું વેચાણ કહેવામાં આવે છે? (A) ઓવર બુકિંગ (B) બુકિંગ (C) કન્ફર્મેશન (D) ચેક આઉટ
67	જુદા જુદા રૂમ માટે હોટેલ દ્વારા નક્કી કરાયેલા દરને શું કહેવામાં આવે છે? (A) ફૂલ રેટ (B) હાફ રેટ (C) રેક રેટ (D) હોટેલ રેટ
68	પ્રવાસન સંસ્થાના કર્મચારીઓ માટે નીચેનામાંથી કઈ જાણકારી હોવી જરૂરી છે? (A) આરક્ષણની વ્યવસ્થા (B) ટિકિટોનું બુકિંગ (C) માલ-સામાન અંગેના નિયમો (D) ઉપરના બધા જ
69	વેચાણ અહેવાલો, ધારણાઓ, કમિશનની ગણતરી તથા સેવા શુલ્ક કોની પાસેથી વસૂલ કરવામાં આવે છે? (A) વેપારીઓ (B) ગ્રાહકો (C) સરકાર (D) કંપનીઓ
70	પ્રવાસ ઉદ્યોગમાં સંસાધનોને ગતિમાન કરવા સમાજ સાથે આંતરક્રિયા કરવા તથા સરકારી ખાતા સાથે કામ કરવા કોની જરૂર રહે છે? (A) ગ્રાહકો (B) મુસાફરો (C) જનસંપર્ક અધિકારી (D) વેપારીઓ
71	કઈ પદ્ધતિમાં ઊંચા ભાવની આંકણી દ્વારા વધારાની રકમ મળે છે જે કંપની રાખી શકે છે?

	(A) નેટ રેટ	(B) ખરીદ ક્ષમતા	(C) માર્ક-અપ	(D) ઉપરના બધા જ	
72	જે સેવા પૂરી પાડવાના વચનની રૂપરો પૂરી પાડે તેવા દસ્તાવેજને શું કહેવાય?	(A) ભરતિયું	(B) વાઉચર	(C) સરવૈયું	(D) કમિશન
73	ઊંચા કિંમત નિર્ધારણ માટે જે રકમ ઉમેરવામાં આવી હોય તે જ રકમ.....	(A) નફો બનાવતી નથી	(B) નફો બને છે	(C) મૂડી બને છે	(D) કિંમત થાય છે
74	જુદાજુદા સ્ત્રોતો પાસેથી જે કઈ પ્રાપ્ત થાય છે તેનો સંગ્રહ કોણ કરે છે?	(A) મુસાફરો	(B) પર્યટકો	(C) પ્રવાસન સંસ્થા	(D) સંગ્રહકારો
75	પ્રવાસન સંસ્થાની સ્થાપના કરવા માટે કયા પાસા ધ્યાનમાં લેવા જોઈએ?	(A) માળખાકીય સુવિધાઓ અને નાણાકીય જરૂરિયાતો	(B) સંબંધિત સંસ્થાઓની માન્યતા મેળવવી	(C) મુખ્ય પુરવઠાકારો પાસે નોંધણી કરાવવી	(D) ઉપરના બધા જ
76	આહાર સેવા ઉદ્યોગમાં ચાલકોના વ્યવહારું જ્ઞાનથી ભુલોનું પ્રમાણ _____ જઈ શકે છે.	(A) ઊંચું	(B) નીચું	(C) મધ્યમ	(D) વધી
77	આહાર સેવા એ કેવો ધંધો છે?	(A) મૂડીલક્ષી	(B) માનવલક્ષી	(C) ઉચ્ચ જરૂરિયાતવાળી વસ્તુઓની ફેરબદલીવાળો	(D) ઉપરના બધા જ
78	કાર્ય વિશેની પસંદગી અને અગાઉથી નક્કી કરવું તેને શું કહેવાય?	(A) વ્યવસ્થાતંત્ર	(B) આયોજન	(C) બજારતંત્ર	(D) આધારણ
79	પરિવહનના અન્ય સ્વરૂપોની ભવિષ્યની માંગા આધારણ અંગે પાયારૂપ પદ્ધતિઓ કેટલી છે?	(A) એક	(B) બે	(C) ત્રણ	(D) ચાર
80	કયા પડતરો વાસ્તવિક ઊંડાણના સમયે જ થાય છે?	(A) પ્રત્યક્ષ ચાલન	(B) પરોક્ષ ચાલન	(C) અનુષંગિક ખર્ચાઓ	(D) ઉપરના બધા જ
81	માનવ શક્તિ આયોજન એ કોનો અંતર્ગત ભાગ છે?	(A) પરિવહન	(B) આયોજન	(C) પ્રવાસન	(D) માનવશક્તિ
82	વ્યવસ્થાતંત્રમાં શાનો સમાવેશ થાય છે?	(A) મૂડી	(B) ભૌતિક સગવડો	(C) કર્મચારીઓ	(D) ઉપરના બધા જ
83	પેદાશમાં સુધાર અને શરૂઆતની પ્રસ્તાવિત પેદાશ સેવાની ગુણવત્તાનો નિભાવ એ પેદાશના વેચાણ ઉપરાંત શેમાં મદદ કરે છે?	(A) અભિવૃદ્ધિ	(B) ઉત્પાદન	(C) કિંમત નક્કી કરવા	(D) એકપણ નહીં
84	પ્રવાસન બજારનો અપેક્ષિત વિકાસ મહદઅંશે શેના ઉપર આધાર રાખે છે?	(A) પ્રવાસન સંસ્થા	(B) મુસાફરો	(C) હવાઈ પરિવહન સંહતિ	(D) અપાતી સગવડો
85	વેચાણ પડતરો, વહીવટ, નામુ, સામાન્ય સંચાલન અને કર્મચારી વ્યવસ્થા વિભાગનો સમાવેશ શેમાં થાય છે?	(A) શિરોપરી ખર્ચાઓ	(B) પરોક્ષ ચાલકીય પડતર	(C) પ્રત્યક્ષ ચાલન પડતર	(D) આનુષંગિક ખર્ચાઓ
86	આહાર પડતર ઉપર અંકુશ ખરીદીના સમયથી કયા સમય સુધી નિભાવવામાં આવવો જ જોઈએ?	(A) નફો	(B) વેચાણ	(C) ઉપરના બંને	(D) એકપણ નહીં
87	જે લોકો પોતાના કાર્યના હેતુથી પ્રવાસ કરે છે તેઓને કયા પ્રવાસની કક્ષામાં આવરી લેવાય છે?	(A) વ્યાવસાયિક	(B) અધિવેશન	(C) ધંધાકીય	(D) ઉપરના બધા જ
88	હવાઈ-પ્રવાસન ઉદ્યોગના સંદર્ભમાં સામાન્ય રીતે વ્યવસાયિક પ્રવાસીઓનો સમય કયો હોય છે?	(A) વહેલી સવારનો	(B) સાંજનો	(C) બપોરનો	(D) A અને B
89	ડેવીડસનના જણાવ્યા મુજબ વ્યાવસાયિક પ્રવાસનની સાપેક્ષ રીતે પડતર કેવી હોય છે?	(A) ઊંચી	(B) નીચી	(C) મધ્યમ	(D) ખૂબ નીચી
90	જ્યારે મોટી સંખ્યામાં વ્યક્તિઓ અથવા પ્રતિનિધિઓના જૂથો કોઈ એક વિષય અથવા મુદ્દા ઉપર ચર્ચા કરવા એકત્રિત થાય ત્યારે તેને શું કહેવાય છે?	(A) વાતચીત	(B) સમૂહસભા	(C) પરિષદ	(D) મહાસભા
91	અધિવેશન વ્યવસાયમાં એક બાજુ ગ્રાહકો અને બીજી બાજુ કોણ હોય છે?	(A) વેપારીઓ	(B) મુખ્ય પુરવઠાકારો	(C) એજન્ટો	(D) દલાલો
92	અધિવેશન ઉદ્યોગના બજારનું કેટલા ક્ષેત્રોમાં વર્ગીકરણ કરી શકાય?	(A) બે	(B) ત્રણ	(C) ચાર	(D) પાંચ

93	અધિવેશનમાં જ્યારે ભાગ લેનારાઓને લખવા માટે ટેબલની જરૂર પડે ત્યારે કઈ બેઠક વ્યવસ્થા યોગ્ય રહેશે? (A) થિયેટર પદ્ધતિ (B) યુ-આકાર (C) વર્ગખંડ શૈલી (D) લંબચોરસ વ્યવસ્થા
94	કઈ સમિતિનું કાર્ય પરિવહન અંગેની જરૂરિયાતોને પૂરી કરી જરૂરી માનવ શક્તિની આયોજન પ્રમાણે વ્યવસ્થા કરવાનું છે? (A) નોંધણી સમિતિ (B) અધ્યયન સમિતિ (C) સ્વાગત સમિતિ (D) પરિવહન સમિતિ
95	જે સંસ્થાઓમાં સંમેલન આયોજકો તરીકેની જવાબદારી સંભાળતી હોય એવી કોઈ વ્યક્તિ ન હોય ત્યાં આવા નિર્ણયો કોણે લેવાના હોય છે? (A) વહીવટી વડા (B) વ્યવસ્થાપક (C) ઉપરના બંને (D) એકપણ નહીં
96	1990 માં યોજાયેલી બજાર સર્વેક્ષણ અંગેની પરિષદ વખતે આયોજકોએ સ્થળની પસંદગી માટે નક્કી કરેલા માપદંડો કયા હતા? (A) ઘેરીમાર્ગથી નજીક (B) મુખ્ય શહેરથી એક કલાકના અંતરે (C) મુખ્ય વિમાની મથકેથી એક કલાકના અંતરે (D) ઉપરના બધા જ
97	લિયો રેનાહન અને માઈકલ ઝેડ કે એ સંમેલન આયોજકોની જરૂરિયાતો અંગેનું સર્વેક્ષણ કયારે કર્યું હતું? (A) 1887 (B) 1987 (C) 1981 (D) 1991
98	અધિવેશન માટેની સવલતો પૂરી પાડનારાઓએ કઈ આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થા સાથે સંપર્ક અને જોડાણ સ્થાપિત કરવા જોઈએ? (A) IRDA (B) ICAC (C) ICCA (D) ICCI
99	અધિવેશન ઉદ્યોગના પુરવઠાકાર માટે વ્યક્તિ કે સંસ્થા શું છે? (A) વેપારી (B) એજન્ટ (C) ગ્રાહક (D) એકપણ નહીં
100	મેળાવડાઓ અને નિર્દેશનોની બાબતમાં પ્રદર્શન ઉદ્યોગની ભૂમિકા કેવી રહે છે? (A) મહત્વની (B) નકામી (C) અધૂરી (D) બેવડી

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જૂન/જુલાઈ: 2013

- સૂચના : 1. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ ફરજિયાત છે.
2. જ્યાં સુધી ખંડનિરીક્ષક ન જણાવે ત્યાં સુધી જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું નહિ.
3. જવાબપત્રકની પાછળ આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું
4. પરીક્ષાર્થીઓએ પ્રશ્નપત્ર અને જવાબપત્ર બંને ખંડ-નિરીક્ષકને એક સાથે પરત કરવાનું અનિવાર્ય છે. આથી કોઈપણ પરીક્ષાર્થીએ પ્રશ્નપત્ર પોતાની સાથે લઈ જવાનો આગ્રહ રાખવો નહિ. પ્રશ્નપત્ર સાથે લઈ જનાર વિદ્યાર્થી આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠરશે.
5. વૈકલ્પિક પસંદગીના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પ જણાવ્યા છે. જેમાંથી એક સાચો હોવાની શક્યતા છે. સાચો જવાબ પસંદ કરી જવાબપત્રકમાં યોગ્ય ખાનામાં (x) નિશાની કરો.
6. જે વિદ્યાર્થી પોતાનો સાચો નોંધણી નંબર નહીં દર્શાવે તેનું પરિણામ રદ થશે.

અભ્યાસક્રમ : સર્ટિફિકેટ ઈન એન્વાયરમેન્ટ સ્ટડીઝ (CES)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : પારસ્પરિકતા, પર્યાવરણ અને પ્રવાસ (TS-05)

તારીખ : 27/06/2013

સમય : 03.00 to 06.00

કુલ ગુણ : 70

1	વિષુવવૃત્ત પર હવામાન કેવું હોય છે? (A) ખૂબ જ ગભમ (B) ખૂબ જ ઠંડુ (C) ઠંડુ (D) ગરમ
2	વનસ્પતિની બાષ્પોત્સર્જનની પ્રક્રિયા _____ થી અસર પામે છે. (A) પવન (B) જમીન (C) વાતાવરણ (D) પાણી
3	પ્રકાશ સંશ્લેષણની પ્રક્રિયા દરમ્યાન વનસ્પતી કાર્બન ડાયોક્સાઈડમાં રહેલાં કાર્બનનું શેમાં રૂપાંતર કરે છે? (A) ઊર્જા (B) હાઈડ્રોજન (C) શર્કરા (D) ઓક્સિજન
4	વાતાવરણ હવામાનનો આધાર શેના પર રહેલો છે? (A) જૈવિક સંગઠન (B) પવન (C) ઓક્સિજન (D) તાપમાન
5	વનસ્પતિની કઈ પ્રક્રિયા પવનથી અસર પામે છે? (A) ખોરાક (B) ઉષ્ણ (C) પ્રકાશ સંશ્લેષણ (D) બાષ્પોત્સર્જન
6	ભારતીય ગૃહોમાં કોને રહેઠાણના અનિવાર્ય અંશ તરીકે ગણવામાં આવેલ છે? (A) તુલસી (B) ફૂલ (C) વૃક્ષ (D) આસોપાલવ
7	જે ઉપભોક્તાઓ ફક્ત વનસ્પતીઓનો આહાર તરીકે ઉપયોગ કરતાં હોય તેને કેવા ઉપભોક્તાઓ કહેવાય? (A) શાકાહારી (B) માંસાહારી (C) સર્વાહારી (D) ઉપરના બધા જ
8	પરિતંત્રના વિવિધ અજૈવિક ઘટકોમાં હવા, પ્રકાશ ઉપરાંત શેનો સમાવેશ થાય છે. (A) જળ (B) ભૂમિ (C) ખડકો (D) ઉપરના બધા જ
9	ભારતીય મૌખિક પરંપરામાં કોને એક જીવંત અસ્તિત્વ તરીકે માનવામાં આવ્યું છે? (A) પર્યાવરણ (B) વાતાવરણ (C) આવરણ (D) જીવાવરણ
10	કોણ અમેરીકાથી શરૂ થતાં અર્થસભર પ્રવાસમાં જોડાઈને પ્રવાસ કરે છે? (A) નિવૃત્ત વ્યક્તિઓ (B) મહિલાઓ (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
11	મોટરવાહન અને ખનીજતેલ સહિત કયો ઉદ્યોગ આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારના ત્રણ મહત્વના પ્રકારો પૈકીનો એક છે? (A) દરિયાઈ વ્યવહાર (B) પ્રવાસન (C) લોખંડ (D) કાપડ
12	પ્રવાસન ઉદ્યોગ રોજગારી ઉત્પન્ન કરવાની સાથે સાથે (A) મૂડી રોકાણ પ્રોત્સાહન આપે છે (B) વિદેશી ચલણ કમાવી આપે છે (C) નાના ધંધા-રોજગારના વિકાસ માટે તકો પૂરી પાડે છે (D) ઉપરના બધા જ

13	ભારતીય પરંપરા 'કળા'ના ત્રણ પાસાઓ એકબીજા સાથે (A) સંકળાયેલ છે (B) સંકળાયેલ નથી (C) સ્વતંત્ર છે (D) એકપણ નહીં
14	પ્રાચીન ભારતીય મૌખિક પરંપરામાં વિશ્વને કેટલા ભાગમાં વિભાજીત કરાયેલ છે? (A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) પાંચ
15	મનુષ્યો તેમની આસપાસના પરિસરમાંની વનસ્પતી અને _____ નો ઉપયોગ કરતાં રહ્યાં છે. (A) જીવસૃષ્ટિ (B) પ્રાણીસૃષ્ટિ (C) ભૂપૃષ્ઠ (D) વાતાવરણ
16	કુદરતી સંશોધનો માટેની માનવીની જરૂરીયાતોનું સૌથી વધુ વિસ્તરણ કયારે થયું? (A) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ પછી (B) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ પહેલાં (C) 1540 (D) 2001
17	સામાજિક, નકારાત્મક અને પર્યાવરણીય અસરોને ઘટાડીને વધુમાં વધુ આર્થિક લાભ મળી શકે એ રીતે વ્યવસ્થિત ગોઠવણીવાળો ઉદ્યોગ એટલે, (A) ટકાઉ પ્રવાસન (B) પ્રવાસન (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
18	'વિકાસ પ્રોજેક્ટનો પ્રવાસ' સાંસ્કૃતિક ઉત્સવ પ્રવાસ અને અધ્યયન પ્રવાસ એકબીજા સાથે ગાઢ રીતે સંકળાયેલા છે' આ વિધાન (A) સાચું છે (B) ખોટું છે (C) યોગ્ય નથી (D) એકપણ નહીં
19	જેઈન્સ આર. મેકગ્રેગોરે 'ટકી શકે તેવો વિકાસ' નામનો લેખ કઈ સાલમાં પ્રસિદ્ધ કર્યો? (A) 1992 (B) 1994 (C) 1993 (D) 1991
20	પ્રવાસનને અન્ય ઉદ્યોગોની જેમ કઈ અર્થવ્યવસ્થાને પ્રભાવિત કરે છે? (A) રાષ્ટ્રીય (B) પ્રાદેશીક (C) ક્ષેત્રીય (D) ઉપરના બધા જ
21	પ્રવાસન વિકાસ એ અર્થશાસ્ત્ર ઉપરાંત કયા વિષય સાથે સંબંધ ધરાવે છે? (A) ભૂગોળ (B) સમાજશાસ્ત્ર (C) માનવવિજ્ઞાન (D) ઉપરના બધા જ
22	પ્રવાસી સ્થળના વિકાસનું આયોજન પરિવેશની ભૌતિક વિશેષતાઓ ઉપરાંત કોની સાથે સંબંધિત હોવું જોઈએ? (A) પ્રવાસી સ્થળ (B) આર્થિક બાબત (C) જમીન (D) એજન્ટ
23	પર્યાવરણની સુરક્ષા માટે ક્ષમતા શક્તિએ મહત્વની _____ છે. (A) જવાબદારી (B) વિભાવના (C) મૂડી (D) બેદરકારી
24	ભારતીય વૈશ્વિક દૃષ્ટિમાં તેમજ અન્ય પ્રાચીન સંસ્કૃતિઓમાં પૃથ્વી પર જીવની ઉત્પત્તિ શેમાંથી થાય છે? (A) નિર્જીવ ખનીજો (B) શાશ્વત પાણી (C) પ્રાણીજન્ય પદાર્થો (D) વાયુ
25	પ્રવાસન ઉદ્યોગ પોતાનો _____ વધારાના બજાર સાધન તરીકે જવાબદાર પ્રવાસનનો સૂત્ર તરીકે ઉપયોગ કરે છે. (A) ખર્ચ (B) નફો (C) ધંધો (D) બોજો
26	પર્વતીય શહેરમાં પ્રવાસીઓના એક પ્રવાસન જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ જવા આવવા માટે કયા નેટવર્કનો ઉપયોગ એક નવી બાબત હશે. (A) મોબાઈલ (B) રેલ્વે (C) રોપ-વે (D) હવાઈમાર્ગ
27	જો દેશના કેટલાક ભાગોમાં પ્રવાસન વિકસીત કરવામાં આવે તો ભૌગોલિક દૃષ્ટિએ _____ વિકૃતિઓ ઉત્પન્ન થઈ શકે છે. (A) આર્થિક (B) સામાજિક (C) રાજકીય (D) રાષ્ટ્રીય
28	કયા દેશમાં 'સેન્ટ ફ્લોરિસ નેચર પાર્ક'ને પ્રવાસીઓ માટે ખૂલ્લો મૂકી દઈને વન્ય જીવન માટે અસરકારક સુરક્ષા ઉપલબ્ધ કરી છે? (A) આફ્રિકા (B) મધ્ય આફ્રિકા (C) દક્ષિણ આફ્રિકા (D) ઉત્તર આફ્રિકા
29	રાષ્ટ્રીય સરકાર તથા પ્રાદેશીક સરકાર પ્રવાસનની વિસ્તરતી દુનિયામાં શેના ઉપર ખૂબ જ અધિક ધ્યાન આપે છે? (A) નફો (B) યોગ્ય આયોજન (C) આવક (D) ખર્ચ
30	વિવિધ સ્થળો પર આપવામાં આવતી નિવાસ સુવિધાઓની સંખ્યા અને સ્વરૂપ શેના ઉપર આધારિત હશે? (A) પ્રવાસીઓની જરૂરીયાતો (B) ખર્ચ (C) કિંમત (D) આવક
31	પૂર્વ સંસ્થાનિક ભારતમાં ગ્રામ પરિષદ કઈ બાબતોને પોતે જ નિયંત્રિત કરતી હતી? (A) સામાજિક (B) આર્થિક (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
32	પ્રવાસન આયોજન અને _____ ટકાઉ વિકાસની ભાવના સાથે થવો જોઈએ. (A) ખર્ચ (B) વિકાસ (C) આવક (D) પ્રવાસ
33	સંસ્કૃતિ જે દેશના પર્યાવરણનું એક અવિભાજ્ય અંગ ગણાય છે તે તાજેતરમાં શેનો અખૂટ સ્ત્રોત ગણાય છે?

	(A) દેવા	(B) જમીન	(C) સંપત્તિ	(D) પર્યાવરણ
34	ભારતમાં પ્રવાસન ખાતું કયારે અસ્તિત્વમાં આવ્યું?			
	(A) 1961	(B) 1965	(C) 1964	(D) 1966
35	વહિવટને વધારે પ્રતિનિધિત્વપૂર્ણ બનાવવા માટે પર્યાવરણ મંત્રાલયે કયો વિચાર અમલમાં મૂક્યો છે?			
	(A) માર્ગદર્શિકા	(B) માર્ગદર્શન	(C) વનમુખિયા	(D) માર્ગદર્શક
36	સ્થાનિક પ્રવાસનના વિકાસ માટે કઈ સરકાર સરકારી યોજનાકીય સહાય નીચે ખાસ પ્રોત્સાહન અને રાહતો આપે છે.			
	(A) કેન્દ્ર સરકાર	(B) રાજ્ય સરકાર	(C) A અને B	(D) એકપણ નહીં
37	કયા રાજ્યની પાસે લાંબો દરિયાકિનારો, જંગલ આચ્છાદિત મોટો વિસ્તાર અને સારી આબોહવા છે?			
	(A) કર્ણાટક	(B) ગુજરાત	(C) રાજસ્થાન	(D) મધ્યપ્રદેશ
38	પ્રવાસન પ્રવૃત્તિ કયા સમુદાયને અસર કરે છે?			
	(A) મહેમાન	(B) યજમાન	(C) A અને B	(D) એકપણ નહીં
39	ખાનગી પ્રવાસન સંચાલકોને મુખ્યત્વે શેમાં નિસ્ખત હોય છે?			
	(A) આવક	(B) ખર્ચ	(C) નફો	(D) પ્રવાસન
40	જુદા જુદા સંભવિત પ્રવાસન વિસ્તારોમાં કુદરતી, માનવસર્જિત અને અન્ય સ્થાનીય લાભોના સંશોધનો કેવા હોય છે?			
	(A) સમતુલિત	(B) અસમતુલિત	(C) નિષ્ચિત	(D) ઉપરના બધા જ
41	કયો ઉદ્યોગ એ વિશિષ્ટ સેવાલક્ષી ઉદ્યોગ છે?			
	(A) કાપડ	(B) પ્રવાસન	(C) વાહન	(D) લોખંડ
42	કુદરતી વિસ્તાર પ્રવાસન એ ટકાઉ નાણાકીય વળતરવાળો અને કેવી પર્યાવરણીય અસરોવાળો સંભવિત ઉદ્યોગ છે?			
	(A) ખૂબ જ નીચી	(B) ખૂબ જ ઉંચી	(C) નીચી	(D) ઉંચી
43	પ્રવાસન વિકાસ અને કોની વચ્ચેના સંબંધો ઈષ્ટ પરિણામો પ્રાપ્ત કરવામાં સહાયક બને છે.			
	(A) પર્યાવરણ જાળવણી	(B) સરકાર	(C) પર્યટકો	(D) પ્રવાસ સ્થળ
44	પર્યાવરણ સાથેની કોઈપણ આંતરક્રિયાઓમાં કોનો એક ચોક્કસ જથ્થો લગભગ દરેક વખતે દાખલ થાય છે?			
	(A) પરિવર્તનો	(B) હવા	(C) વાતાવરણ	(D) ભેજ
45	આપણા દેશમાં શાનો વિકાસ કરવા માટે એક કાર્યયોજના સૂચવવામાં આવી?			
	(A) ખેતી	(B) ઉદ્યોગ	(C) પ્રવાસન	(D) સંદેશા વ્યવહાર
46	1950ના દસકામાં ભારતમાં લગભગ કેટલા વિદેશી પ્રવાસીઓ આવ્યા હતા?			
	(A) 1,700	(B) 17,000	(C) 1,70,000	(D) 70,000
47	ભારતમાં સાહસિકોને ખાસ ધિરાણ સહાય કોણ આપે છે?			
	(A) ટુરિઝમ ફાયનાન્સ કોર્પોરેશન	(B) પ્રવાસન બેંકો	(C) ટુરિઝમ ધિરાણ કેન્દ્રો	(D) T.S.C.
48	ભારતમાં હોટલો અને પ્રવાસન સાથે સંબંધિત ઉદ્યોગોમાં વિદેશી રોકાણ માટેની પદ્ધતિઓ કેવી બનાવવામાં આવે છે?			
	(A) સરળ	(B) અઘરી	(C) કંટાળાજનક	(D) એકપણ નહીં
49	જુદા જુદા સંભવિત પ્રવાસન વિસ્તારોમાં કયા સંશોધનો અસમતુલિત હોય છે.			
	(A) કુદરતી	(B) માનવસર્જિત	(C) સ્થાનીય લાભો	(D) ઉપરના બધા જ
50	ચેમ્પીયન અને શેઠે 1968માં જંગલની વનસ્પતી જગતના મુખ્ય પ્રકારો કેટલાં દર્શાવ્યા છે?			
	(A) ત્રણ	(B) ચાર	(C) પાંચ	(D) સાત
51	ભારતના દરિયા કિનારાનો વિસ્તાર કેટલા કિલોમીટરનો છે?			
	(A) 7658	(B) 5000	(C) 5689	(D) 4972
52	સમુદ્રવટો અને સાગરોનો પરિતંત્ર કેવું છે?			
	(A) ખૂબ જ મજબૂત	(B) ખૂબ જ નાજુક	(C) ઉપયોગી	(D) નકામું
53	દક્ષિણ ભારતમાં વિષુવૃત્તીય વાતાવરણ ધરાવતું શું છે?			
	(A) રણપ્રદેશ	(B) ગાઢ વરસાદી જંગલો	(C) પર્વત પ્રદેશ	(D) ઉપરના બધા જ
54	પ્રવાસને ગણી વન્યસૃષ્ટિની ખોરાકની અને _____ ટેવોને પણ અસર પહોંચાડી છે.			
	(A) પ્રજનન	(B) પાણી	(C) રહેઠાણ	(D) કપડાં
55	કોના દ્વારા તેમની પ્રવાસન દ્વારા થતી આવકના ખર્ચના પરિણામે પ્રેરક રોજગાર અસ્તિત્વમાં આવે છે?			
	(A) પ્રવાસીઓ	(B) સ્થાનિક લોકો	(C) પ્રવાસન	(D) આયોજકો
56	પ્રવાસન સ્થાનિક સમાજોને રોજગાર ઉપરાંત શેના દ્વારા કેટલાંક અંશો આર્થિક સંરક્ષણ પૂરું પાડે છે?			
	(A) સંરક્ષણ	(B) આવક	(C) ખર્ચ	(D) બચત

57	વૈશ્વિક અર્થકરણમાં આજનું પ્રવાસન _____. (A) ખૂબ જ મહત્વનું છે (B) મહત્વનું નથી (C) ઉપયોગી નથી (D) નકામું છે
58	પશ્ચિમ ભારતમાં ઉષ્ણ આબોહવાવાળું શું છે? (A) થરનું રણ (B) ગાઢ જંગલ (C) પર્વતીય પ્રદેશો (D) એકપણ નહીં
59	અરબી સમુદ્રના ટાપુઓમાં નાના નાના કેટલાં ટાપુઓનો સમૂહ છે? (A) 20 (B) 25 (C) 10 (D) 5
60	હિંદુઓના વૈશ્વિક દૈષ્ટિકોણની અંદર હિમાલયની અગત્યતા કેવી છે? (A) ધાર્મિક (B) ભૌગોલિક (C) પર્વતીય (D) સૌંદર્યલક્ષી
61	આંધ્રપ્રદેશ અને તમિલનાડુના દરિયાકિનારાના સપાટ પ્રદેશમાં કેવા છોડ જોવા મળે છે? (A) સૂકા જંગલો (B) લીલા જંગલો (C) કાંટાળા છોડ (D) ઉપરના બધા જ
62	સમગ્ર વિશ્વમાં સૌથી વધુ ફળદ્રુપ જમીનનો વિસ્તાર કયો? (A) ગંગા કિનારાના મેદાનો (B) ઉત્તર પ્રદેશ (C) દક્ષિણ (D) આંધ્રપ્રદેશ
63	કયા ટાપુઓ ભારતના ત્રણ વિષુવૃત્તીય ભેજવાળા બારેમાસ લીલાછમ ત્રણ જંગલ વિસ્તારો પૈકીના એક છે? (A) હિમાલય (B) આંદામાન (C) નિકોબાર (D) B અને C
64	જે પ્રદેશો જુદા જુદા શાસકો અને વહીવટીકર્તાઓનું વધારે ધ્યાન ખેંચ્યું તે પ્રદેશો અન્ય પ્રદેશોની સરખામણીમાં કયા દરે વિકાસ પામ્યા? (A) ઝડપી (B) ઓછા (C) મધ્યમ (D) ખૂબ જ ઓછા
65	વન્યજીવન પર પ્રવાસનની જે અસરો પડે છે તે કેવા પ્રકારની છે? (A) હકારાત્મક (B) નકારાત્મક (C) મિશ્ર (D) B અને C
66	પ્રવાસન અને _____ પરસ્પર રીતે સંકળાયેલા છે. (A) એજન્ટો (B) પર્યાવરણ (C) પર્યટકો (D) ઉપરનાં બધા જ
67	જમીનનો એવો ટુકડો કે જે તેની તમામ બાજુઓથી પાણીથી ઘેરાયેલો હોય છે? (A) ટાપુ (B) સરોવર (C) નદી (D) સમુદ્ર
68	એવી ભૌતિક પ્રવૃત્તિ કે જે વ્યાયામ અને આનંદપ્રમોદ માટે કરવામાં આવે તેને શું કહેવાય? (A) પ્રવાસ (B) રમતગમત (C) ઉદ્યોગ (D) એકપણ નહીં
69	બ્રિટનની બહાર વિશ્વભરમાં સૌથી જૂનું ગોલ્ડનું મેદાન કયાં સ્થાપવામાં આવ્યું છે? (A) કલકત્તા (B) ચેન્નાઈ (C) બોમ્બે (D) દિલ્હી
70	વિશ્રામ સ્થાનોની હોટલોમાં મહેમાનોની મુખ્ય જરૂરીયાતોમાં આનંદ ઉપરાંત શાનો સમાવેશ થાય છે? (A) શાંતિ (B) આરોગ્ય (C) પરિવર્તન માટેની ઈચ્છા (D) ઉપરના બધા જ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જૂન/જુલાઈ: 2013

- સૂચના : 1. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ ફરજિયાત છે.
2. જ્યાં સુધી ખંડનિરીક્ષક ન જણાવે ત્યાં સુધી જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું નહિ.
3. જવાબપત્રકની પાછળ આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચ્યા બાદ જવાબ લખવાનું શરૂ કરવું
4. પરીક્ષાર્થીઓએ પ્રશ્નપત્ર અને જવાબપત્ર બંને ખંડ-નિરીક્ષકને એક સાથે પરત કરવાનું અનિવાર્ય છે. આથી કોઈપણ પરીક્ષાર્થીએ પ્રશ્નપત્ર પોતાની સાથે લઈ જવાનો આગ્રહ રાખવો નહિ. પ્રશ્નપત્ર સાથે લઈ જનાર વિદ્યાર્થી આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠરશે.
5. વૈકલ્પિક પસંદગીના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પ જણાવ્યા છે. જેમાંથી એક સાચો હોવાની શક્યતા છે. સાચો જવાબ પસંદ કરી જવાબપત્રકમાં યોગ્ય ખાનામાં (x) નિશાની કરો.
6. જે વિદ્યાર્થી પોતાનો સાચો નોંધણી નંબર નહીં દર્શાવે તેનું પરિણામ રદ થશે.

અભ્યાસક્રમ : સર્ટિફિકેટ ઈન ટૂરિઝમ માર્કેટિંગ (CTM)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : પ્રવાસન બજાર વ્યવસ્થા (TS-06)

તારીખ : 27/06/2013

સમય : 03.00 to 06.00

કુલ ગુણ : 100

1	પ્રવાસન ઉદ્યોગ ટ્રાવેલ એજન્ટો અને _____ જેવા નાના એકમોનો બનેલો છે. (A) મુસાફરો (B) પ્રવાસ સંચાલકો (C) પ્રવાસકો (D) ઉપરના બધા જ
2	પ્રવાસન સ્થળોએ કયા ક્ષેત્રમાં સ્પર્ધા વધી રહી છે. (A) ભોમિયાઓ (B) રેસ્ટોરન્ટો (C) હોટલો (D) ઉપરના બધા જ
3	પેઢીના બજાર વ્યવસ્થાપન પ્રવૃત્તિઓના વડા કોણ છે? (A) બજાર વ્યવસ્થાપક (B) પેદાશ સંચાલક (C) બ્રાન્ચ સંચાલક (D) સંચાલક
4	કોના માટે પર્યટકો મોકલતાં બજારોનું જ્ઞાન હોવું જરૂરી છે? (A) પ્રવાસન પેદાશો (B) સેવાઓનું માર્કેટિંગ (C) A અને B બંને (D) એકપણ નહીં
5	કઈ સંસ્કૃતિ ઈતિહાસ, સ્થાપત્ય, બીચીઝ, પર્વતો, ધર્મ અને વંશિયતા આંતરરાષ્ટ્રીય પર્યટકો માટે આકર્ષણરૂપ છે? (A) ભારતીય (B) અમેરીકન (C) ચીન (D) બ્રાઝીલ
6	કઈ સાલમાં અગાઉનું યુ. એસ. એસ. આર ભારત માટે પર્યટકો મોકલતું એક મહત્વનું બજાર સાબીત થયું હતું? (A) 1991 (B) 1996 (C) 1988 (D) 1998
7	બજાર વ્યવસ્થા એક _____ પ્રક્રિયા છે કે જે સમાજની ભૌતિક જરૂરીયાતોને ઓળખે છે અને સંતોષે છે. (A) આર્થિક (B) સામાજિક (C) સાંસ્કૃતિક (D) વૈજ્ઞાનિક
8	વેચાણ કોની જરૂરીયાત પર ભાર મૂકે છે? (A) વિક્રેતા (B) ગ્રાહક (C) સંસ્થા (D) સરકાર
9	માર્કેટિંગ કોની સાથે સંકળાયેલું છે? (A) વિતરણ (B) પેદાશ (C) ઉપભોગ (D) ઉપરના બધા જ
10	ધંધાદારી સાહસોની સફળતા શાના દ્વારા સ્વીકારાઈ રહી છે? (A) બજારો (B) ખરીદી (C) વેચાણ (D) ઉપરના બધા જ
11	બજાર વ્યવસ્થાએ કેવા મૂલ્યોના વિનિમયને ઉત્તેજન આપે છે? (A) સ્વૈચ્છિક (B) અસ્વૈચ્છિક (C) ઉપરના બંને (D) એકપણ નહીં
12	બજાર વ્યવસ્થા એટલે બજારોને આવરી લેવાને બદલે ચોક્કસ બજારોની પસંદ કેવી રીતે કરાવે છે? (A) લક્ષ્યાંકિત (B) લક્ષ્યદ્વાર (C) અલક્ષ્યાંકિત (D) ઉપરના બધા જ
13	બજારલક્ષી પ્રવૃત્તિઓ અંગે નિર્ણય લેવા માટે શેની જરૂર પડે છે? (A) વસ્તુઓ (B) બજાર સંબંધિત માહિતી (C) વસ્તુના ભાવ (D) સમય
14	_____ અનેક તત્વોનું બનેલું સંકુલ છે.

	(A) બજાર	(B) ગ્રાહક	(C) ઉત્પાદકો	(D) એજન્ટો
15	કઈ પ્રક્રિયા હેઠળ વસ્તીના ભિન્ન ભિન્ન ભાગોમાંથી નમૂના પસંદ કરાય છે?			
	(A) પદ્ધતિસરનું નિદર્શન	(B) સ્તરિત નિદર્શન	(C) યદ્યચ્છ નિદર્શન	(D) પ્રાદેશિક નમૂનાકરણ
16	બજાર વિષયક જાણકારી પદ્ધતિને ટૂંકમાં શું કહેવાય?			
	(A) MAS	(B) MJP	(C) MIS	(D) MIP
17	સંશોધન માટેની ડિઝાઈનમાં મહત્વનું અંગ કયું?			
	(A) પ્રશ્નાવલી તૈયાર કરવી	(B) સર્વેક્ષણ	(C) નમૂનો	(D) ચિત્રો તૈયાર કરવા
18	બજાર સંશોધનને કેટલા ભાગમાં વહેંચી શકાય?			
	(A) ત્રણ	(B) ચાર	(C) પાંચ	(D) છ
19	ક્ષેત્ર અભ્યાસ દ્વારા એકત્રિત કરવામાં આવેલી માહિતીને કઈ માહિતી કહેવાય?			
	(A) ગૌણ માહિતી	(B) પ્રાથમિક માહિતી	(C) જનસંખ્યા	(D) યદ્યચ્છ માહિતી
20	જ્યાં થોડી પેઢીઓ ઉદ્યોગના સંયુક્ત હિસ્સા પર નોંધપાત્ર અંકુશ ધરાવે તેને કયું બજાર કહેવાય?			
	(A) અલ્પહસ્તક ઈજારો	(B) ઈજારો	(C) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ	(D) પૂર્ણ હરીફાઈ
21	માહિતીનું પદ્ધતિસરનું એકત્રીકરણ અને તેનું તટસ્થ વિશ્લેષણ એટલે			
	(A) પ્રશ્નાવલી	(B) વિભાગીકરણ	(C) બજાર સંશોધન	(D) નિદર્શન
22	ઉદ્યોગમાંની જાણીતી બ્રાન્ડસહેલાઈથી શું પ્રસ્થાપિત કરી શકે છે?			
	(A) બજાર હિસ્સો	(B) વેચાણ અને વિતરણ માટેનું તંત્ર	(C) બ્રાન્ડ	(D) ઉપરના બધા જ
23	હરીફોની સાથે રહીને બજાર હિસ્સો _____ હોય તો સ્પર્ધકોના પ્રયત્નોનો પેઢીએ લાભ ઉઠાવવા પ્રયત્ન કરવો જોઈએ.			
	(A) વધારવો	(B) ઘટાડવો	(C) દૂર કરવો	(D) સ્થિર
24	ભાવિ ની આગાહી કરવી તેને શું કહેવાય?			
	(A) ભવિષ્યના પ્રવાહો	(B) માંગ આધારણ	(C) ધારણાઓ	(D) બજાર વ્યવસ્થા
25	દરેક ખાનગી કે જાહેર સંસ્થા એક યા બીજી રીતે પ્રવાસન બજાર વ્યવસ્થાની પ્રક્રિયા સાથે સંકળાયેલ છે આ વિધાન			
	(A) સાચુ છે	(B) ખોટુ છે	(C) કહી શકાય નહીં	(D) અધૂરુ છે
26	કઈ પ્રવૃત્તિમાં રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય જટિલતાઓ, સામ્યતાઓ અને તફાવતો સંબંધી અનુભવ અને સમજ કેળવવી આવશ્યક બને છે.			
	(A) વિદેશી પ્રવાસ	(B) પ્રવાસન	(C) વિદેશી હૂંડિયામણ	(D) બજાર વ્યવસ્થા
27	પ્રવાસન બજાર વ્યવસ્થા એ કેવી પ્રવૃત્તિ છે?			
	(A) વિકાસલક્ષી	(B) ઔદ્યોગિક	(C) સામાજિક	(D) આર્થિક
28	પ્રવાસન 'મિનિસ્ટ્રી'ની ભૂમિકા એક સંશોધક ઉપરાંત કેવા સ્વરૂપની થઈ રહે છે?			
	(A) વિકાસ	(B) નીતિ ઘડતર	(C) માનવ સાધન વિકાસ	(D) ઉપરના બધા જ
29	પ્રવાસનનાં ક્ષેત્રમાં જાહેર સંસ્થાઓનો કયા સ્વરૂપે વિકાસ થયો છે?			
	(A) સત્ત	(B) જવાબદારીઓ	(C) A અને B બંને	(D) એકપણ નહીં
30	બધા જ દેશોમાં સ્થાનિક સંસ્થાઓની પ્રાથમિક ભૂમિકામાં પ્રવાસન પ્રવૃત્તિએ આનંદ પ્રમોદ પ્રવૃત્તિ ઉપરાંત કોના સહાયક તરીકે નોંધાયેલ છે?			
	(A) વિશ્રામ પ્રવૃત્તિ	(B) આર્થિક પ્રવૃત્તિ	(C) સામાજિક પ્રવૃત્તિ	(D) ધાર્મિક પ્રવૃત્તિ
31	જવાબદારી વાળી પ્રવાસન પ્રવૃત્તિનાં મુખ્ય અંગભૂત અંગોમાં પ્રવાસીઓ યજમાન વસ્તી ઉપરાંત કોનો સમાવેશ થાય છે?			
	(A) પ્રવાસન કેન્દ્રનો પ્રદેશ	(B) પર્યાવરણ	(C) વાતાવરણ અને સંસ્કૃતિ	(D) ઉપરના બધા જ
32	જ્યારે કોઈ મકાન કે વિસ્તારને તેના અસલ ઉપયોગમાંથી કોઈ બીજા જ ઉપયોગમાં લેવામાં આવે તેને શું કહેવામાં આવે છે?			
	(A) વિસ્થાપન	(B) પેલેસ	(C) વિતરણ	(D) વિતરણ મિશ્ર
33	વર્તમાન સમયમાં દુનિયાના દરેક દેશમાં શાની સ્થાપના થયેલી છે?			
	(A) રાષ્ટ્રીય પ્રવાસન સંસ્થા	(B) રાષ્ટ્રીય પ્રવાસન બોર્ડ	(C) રાષ્ટ્રીય કમીશન	(D) A અને B
34	ભારતમાં પ્રવાસન 'મિનિસ્ટ્રી'ની નીતિના અમલીકરણની સંસ્થા કઈ છે?			
	(A) પ્રવાસન વિભાગ	(B) પ્રવાસન નિગમ	(C) TRC	(D) RDA
35	પ્રવાસન બજારની વ્યવસ્થાની પ્રક્રિયા સાથે એક યા બીજી રીતે કોણ સંકળાયેલ છે?			
	(A) જાહેર સંસ્થા	(B) ખાનગી સંસ્થા	(C) A અને B	(D) એકપણ નહીં
36	ભારત સરકારના 1992ના 'પ્રવાસનના રાષ્ટ્રીય એક્શન પ્લાન' હેઠળ કેન્દ્રિત વિકાસ માટે કેટલા પ્રવાસ કેન્દ્રો નક્કી			

	કરવામાં આવ્યા છે? (A) 10 (B) 15 (C) 20 (D) 25
37	ગ્રાહકોની જરૂરિયાતો અને તેમની રૂચિઓને ખ્યાલમાં લઈને યોગ્ય પ્રકારની પેદાશો વિકસાવવાની જવાબદારી કોની છે? (A) સરકાર (B) વેપારીઓ (C) બજાર વ્યવસ્થાપક (D) ઉદ્યોગપતીઓ
38	જ્યારે વિક્રેતા પેદાશના કેન્દ્રિય લાભોને સાદી પેદાશના સ્વરૂપમાં રજૂ કરે ત્યારે તેને શું કહેવાય? (A) બજાર પેદાશ (B) અપેક્ષિત પેદાશ (C) અભિવૃદ્ધિત પેદાશ (D) સંભવિત પેદાશ
39	કયા તબક્કામાં વસ્તુનો બજારમાં સ્વીકાર થતો જાય છે અને વેચાણ તથા નફો વધે છે. (A) પ્રવેશ (B) પરિપક્વતા (C) વિકાસ (D) પતન
40	પ્રવાસનનો લાભ મેળવવા ખર્ચાતી વાસ્તવિક રકમનો સમાવેશ શેમાં થાય છે? (A) સમય (B) નાણાકીય ખર્ચ (C) શારીરિક પ્રયત્ન (D) માનસિક ખર્ચ
41	પ્રવાસન બજારમાં વટાવ એ કેવા ગાળાની યુક્તિ છે? (A) ટૂંકા (B) મધ્યમ (C) લાંબા (D) ખર્ચાળ
42	કોઈ એક વ્યક્તિ અન્ય વ્યક્તિને અથવા જૂથને પોતાની વસ્તુ વેચાણ માટે ધરે છે તેને શું કહેવાય? (A) સામૂહિક વેચાણ (B) વૈયક્તિક વેચાણ (C) વેચાણવૃદ્ધિ (D) હરીફાઈ
43	વિજ્ઞાપનનું વિસ્તૃત લક્ષ્ય સંગઠન અને _____ વચ્ચે માહિતી સંચાર સ્થાપવાનું છે. (A) વેપારી (B) ગ્રાહક (C) સમાજ (D) એજન્ટ
44	બજાર વિતરણ માર્ગમાં સભ્યો એ પેઢી માટે શું છે? (A) સાધનો (B) બજાર (C) ગ્રાહકો (D) નફો
45	ગ્રાહક જે મૂળભૂત સેવા કે લાભ ખરીદે છે તેનો સમાવેશ શેમાં થાય છે? (A) કેન્દ્રિય લાભો (B) બજાર પેદાશ (C) અપેક્ષિત પેદાશ (D) અભિવૃદ્ધિત પેદાશ
46	નવી પેદાશના ભાવિ વેચાણ અને નફાકીય સંભવિતતાના અંદાજો તૈયાર કરવા એટલે (A) ઘંઘાકીય પર્યાવરણ (B) ઘંઘાકીય વિશ્લેષણ (C) પેદાશ વિકાસ (D) વેપારીકરણ
47	બજારની જરૂરીયાત પ્રમાણે ગ્રાહકો દ્વારા ઉપયોગમાં લેવા માટે કે તેમની જરૂરીયાત સંતોષવા માટે જે કાંઈ આપી શકાય એને શું કહેવાય? (A) કિંમત (B) વસ્તુ (C) માંગ (D) પેદાશ
48	ગ્રાહકો જ્યારે પેદાશ ખરીદે ત્યારે તેની પાસેથી તેઓ અમુક લક્ષણો અને શરતોની અપેક્ષા રાખે છે તેને સંતોષતી પેદાશ બનાવે તો તેને કઈ પેદાશ કહેવાય? (A) અપેક્ષિત પેદાશ (B) અભિવૃદ્ધિત પેદાશ (C) સંભવિત પેદાશ (D) ઉપરના બધા જ
49	પરિચય પ્રવાસોનું આયોજન અભિપ્રાયના ઘડવૈયાઓ અને ઘંઘો પૂરો પાડનારાઓને કોનો અંગત અનુભવ કરાવવાનો, પરિચય કરાવવાનો અને જાણકારી આપવાનો હોય છે. (A) પ્રવાસન પેદાશો (B) સેવાઓ (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
50	પ્રવાસ સ્થળ દેશ અંગે નકારાત્મક પ્રતિભા પ્રવર્તતી હોય ત્યારે તે અંગે નિરાકરણ શોધવા શું અત્યંત ઉપયોગી સાબિત થાય છે? (A) એજન્ટો (B) પરિચય પ્રવાસો (C) સરકાર (D) ઉપરના બધા જ
51	સામાન્ય રીતે પ્રવાસન ઉદ્યોગના તમામ વિભાગ અને _____ પરિચય પ્રવાસોનું આયોજન કરવામાં ફાળો આપે છે. (A) સંગઠનો (B) એજન્ટો (C) પ્રવાસીઓ (D) એકપણ નહીં
52	પ્રવાસનના ક્ષેત્રે પરિચય પ્રવાસો કોઈપણ સ્થળની કઈ દૃષ્ટિએ મહત્વ ધરાવે છે? (A) ભૌગોલિક (B) વેચાણવૃદ્ધિ (C) આર્થિક (D) સામાજિક
53	આબોહવાકીય ઋતુગતતાનો સંબંધ કોની સાથે છે? (A) કુદરતી મોસમ (B) કૃત્રિમ મોસમ (C) આબોહવા (D) વાતાવરણ
54	બજાર મિશ્ર નક્કી કરતી વખતે શું ધ્યાનમાં લેવાનું હોય છે? (A) યજમાન વસ્તીનું વલણ (B) પર્યાવરણીય ચિંતાઓ (C) સ્થાનિક સંસ્થાઓની ભૂમિકાઓ (D) ઉપરના બધા જ
55	પ્રવાસીઓને બિનમોસમમાં આકર્ષવા પ્રવાસન ઉદ્યોગોએ સંતુલિત ઋતુગતતા ઉપરાંત કઈ બાબતો મહત્વની છે? (A) વેચાણ ઉત્તેજન (B) કિંમત (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
56	ઘણીવાર પ્રવાસન કાર્યમાં ઉદ્યોગમાં વિકસતા નવા વલણો કયા માળખા પર અસર પાડતાં હોય છે. (A) માંગ (B) પૂરવઠો (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
57	આંતરરાષ્ટ્રીય બજારોમાં સ્થળ ઉત્તેજન અને પ્રતિભા નિર્માણનું કાર્ય કોણ કરે છે? (A) રાષ્ટ્રીય પ્રવાસ સંગઠન (B) IRA (C) IBA (D) IRD

58	કોઈ દેશમાં અચાનક કોઈ કટોકટી ઉદભવે ત્યારે પ્રવાસીઓના આગમનમાં શું થાય છે? (A) મોટો વધારો (B) મોટો ઘટાડો (C) કોઈ જ ફેરફાર થતો નથી (D) ઉપરના બધા જ
59	કયો તબક્કો પ્રવાસ સ્થળ વસ્તુ જીવનચક્રના તબક્કાનો છે? (A) વસ્તુ જીવનચક્ર (B) જીવનચક્ર (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
60	વિશિષ્ટ સ્વરૂપના પરિચય પ્રવાસોનું આયોજન કરતી વખતે કઈ બાબત ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ? (A) ખર્ચ (B) આવક (C) જરૂરીયાતોની ભિન્નતા (D) નફો
61	પર્યટન દ્વારા થયેલ ખર્ચ અર્થતંત્રના કયા સ્તરે પ્રસરે છે? (A) સ્વદેશી (B) પ્રાદેશીક (C) સ્થાનીક (D) ઉપરના બધાજ
62	આંતરરાષ્ટ્રીય બજારમાં પ્રવાસન કેન્દ્રોની બજાર વ્યવસ્થાની જવાબદારી મુખ્યત્વે ભારત સરકારના કયા વિભાગની છે? (A) પ્રવાસન (B) આંતરરાષ્ટ્રીય (C) રાષ્ટ્રીય (D) સરકારી
63	પ્રવાસનનો કયો મોભો પ્રાપ્ત થયો છે? (A) વેપાર (B) ઉદ્યોગ (C) વાણિજ્ય (D) એકપણ નહીં
64	ઉજવણીના હેતુઓ અને _____ ને મુલાકાતીના રસને જાગૃત કરવાના દૃષ્ટિકોણથી જોવામાં આવે છે. (A) ઉદ્દેશો (B) ખર્ચ (C) આવક (D) આનંદ
65	પેદાશ તરીકે જેને વેચી શકાય તેવા અનુભવો સર્જવાની ઈચ્છા બજારમાં શેના દ્વારા થઈ શકે? (A) કિંમત (B) વેપારી (C) સંશોધન (D) ગ્રાહક
66	કયો અભિગમ એવી અપેક્ષા રાખે છે કે બજાર વિભાજન એ શક્ય એટલું મોટું અને તેમાં બજાર વિકાસની સંભવિતક્ષમતા હોવી જોઈએ? (A) બજાર (B) વેપારી અભિગમ (C) ગ્રાહક (D) સરકારી
67	કયા પર્યટકોના વર્ગીકરણમાં સગવડોને મહદ અંશે પ્રાધાન્ય આપવામાં આવે છે? (A) મધ્યમ વર્ગના (B) નીચલા વર્ગના (C) ઉચ્ચવર્ગના (D) ઉપરના બધા જ
68	ભારતીય સંસ્કૃતિમાં જ્યાં મફત લાભ આપવામાં આવે છે ત્યાં કિંમત નિર્ધારણ કેવું છે? (A) બિનજરૂરી (B) પ્રસ્તુત (C) અપ્રસ્તુત (D) વધારે પડતુ
69	કયા રાજ્યે પોતાના રાજ્યને એક સાંસ્કૃતિક પ્રવાસન કેન્દ્ર વિકસાવ્યું છે? (A) ગુજરાત (B) મહારાષ્ટ્ર (C) રાજસ્થાન (D) મધ્યપ્રદેશ
70	ઉત્સવ _____ ધોરણે ઉજવાતા હોય છે જ્યારે વિશિષ્ટ પ્રસંગો જે-તે પ્રવાસન કેન્દ્ર પર ફક્ત એક જ વાર ઉજવાતા હોય છે. (A) વાર્ષિક (B) અર્ધ-વાર્ષિક (C) ત્રિમાસીક (D) એકપણ નહીં
71	જયપુરને કેવા શહેક તરીકે ઓળખવામાં આવે છે? (A) લાલનગરી (B) બ્લ્યુનગરી (C) ગુલાબી શહેર (D) લેક પેલેસ
72	કોની બજાર વ્યવસ્થા પ્રસંગને અનુરૂપ હોવી જોઈએ? (A) બજાર (B) પર્યટકો (C) ટ્રાવેલર્સ (D) દલાલો
73	બજાર વ્યવસ્થાએ એક _____ પ્રવૃત્તિ છે. (A) વ્યાપક (B) સામાજિક (C) જરૂરી (D) મર્યાદિત
74	કયા ખ્યાલ અનુસાર એમ માનવામાં આવે છે કે ગ્રાહક એવા જ ઉત્પાદનનો પક્ષ લેશે કે જે વિપુલ પ્રમાણમાં ઉપલબ્ધ હોય અને કિંમતમાં ઓછું હોય. (A) વેચાણ (B) ઉત્પાદન (C) આધુનિક (D) પરંપરાગત
75	ભારતમાં કયા વેચાણનો ખ્યાલ વધુ પ્રચલિત છે. (A) આક્રમક (B) પુનઃવેચાણ (C) સંભવિત (D) આધુનિક
76	ગ્રાહકોની વાસ્તવીક સંખ્યા એવી કઈ વસ્તુ માટે પ્રબળ ઈચ્છા રજૂ કરે છે જે હયાત ઉત્પાદન અથવા સેવા દ્વારા સંતોષી શકાય તેમ ન હોય તેવી માંગને કેવી માંગ કહેવાય? (A) નિષેધાત્મક માંગ (B) ઘટતીજતી માંગ (C) સુષુપ્તમાંગ (D) અનિયમિતમાંગ
77	પર્યાવરણનો કેવો અભ્યાસ પર્યાવરણમાં રહેલ તકો તેમજ ભય સ્થાનો સૂચવે છે? (A) બૃહદ્ (B) સૂક્ષ્મ (C) A અને B (D) એકપણ નહીં
78	એક કે તેથી વધુ સંભવિત ખરીદકર્તાઓ સાથે વેચાણ માટે વાતચીત દ્વારા થતી મૌખિક પ્રક્રિયાને શું કહેવાય? (A) પ્રચાર (B) વેચાણ પ્રોત્સાહન (C) વૈચકિતક વેચાણ (D) જાહેરાત
79	ભારતના તમામ પ્રવાસ ધામોમાં કયા પ્રકારની હોટલો જોવા મળે છે? (A) વેસ્ટર્ન સ્ટાઈલ (B) ભારતીય શૈલી (C) અમેરીકન (D) એકપણ નહીં
80	પૂરક આવાસ સુવિધાનું આધુનિક સ્વરૂપ કયું છે?

	(A) મોટેલ્સ	(B) હોટલ	(C) ધર્મશાળા	(D) ઉપરના બધા જ
81	છેવટના ખરીદનારને હોટલના ઓરડાઓની માહિતી સહિત ઓરડાઓ તેમજ સેવાઓની વેચાણવૃદ્ધિ માટે સહાયભૂત બને એવી પેઢીને શું કહેવાય?			
	(A) ગ્રાહકો	(B) વેપારીઓ	(C) બજાર વ્યવસ્થાના મધ્યસ્થીઓ	(D) સ્પર્ધકો
82	બજારના ધ્યાન સંપાદન અને જરૂરીયાતને સંતોષી શકે તેવી વપરાશ માટે ઉપયોગી એવી કોઈપણ ચીજવસ્તુને શું કહેવાય?			
	(A) રચના	(B) મિશ્ર બજાર	(C) ઉત્પાદન	(D) એકપણ નહીં
83	મોટેભાગે સારી ગુણવત્તા, સારો દેખાવ અને સારા લક્ષણો ધરાવતી હોય તેવી ચીજવસ્તુઓની તરફેણ કોણ કરતું હોય છે?			
	(A) ગ્રાહકો	(B) વેપારીઓ	(C) બજાર	(D) સરકાર
84	વેચાણ કે ધંધાના પ્રોત્સાહન માટેનો સૌથી હાથવગુ સ્વરૂપ એટલે શું?			
	(A) વેચાણ પ્રોત્સાહન	(B) પ્રચાર	(C) જાહેરાત	(D) વેચાણ
85	પ્રવાસન ઉદ્યોગમાં શાનો સમાવેશ થાય છે?			
	(A) પ્રવાસધામો	(B) ઘટનાઓ	(C) આવાસીય સુવિધાઓ	(D) ઉપરના બધા જ
86	કયા ખ્યાલ અનુસાર ગ્રાહકો હંમેશા એવી ચીજવસ્તુઓની તરફેણ કરતાં હોય છે કે મોટે ભાગે સારી ગુણવત્તા, સારો દેખાવ અને સારાં લક્ષણો ધરાવતી હોય.			
	(A) ઉત્પાદન	(B) વેચાણ	(C) પેદાશ	(D) માંગ
87	કઈ પ્રોડક્ટએ અત્યંત નાશવંત છે જેનો ભવિષ્ય માટે સંગ્રહ થઈ શકતો નથી.			
	(A) પ્રવાસન	(B) વિમાનમાર્ગી	(C) સેવા	(D) વાહનવ્યવહાર
88	વિમાનમાર્ગી વાહનવ્યવહારના બજાર વિભાજન માટે કયા કારણો મહત્વના છે?			
	(A) સેવાઓની અપેક્ષા	(B) કિંમત તરફનો દૃષ્ટિભાવ	(C) પ્રવાસ માટેના પ્રેરકબળ	(D) ઉપરના બધા જ
89	કોઈ એક વિમાની સેવા પૂરી પાડનાર સંસ્થાએ પોતાની સેવા કિંમત, વિકાસ અને વિતરણ જેવા બજારમિશ્ર અંગે કેવી ચાલાકીથી વર્તવું તે તેની સામેનો _____ છે.			
	(A) પડકાર	(B) વિકાસ	(C) A અને B	(D) એકપણ નહીં
90	વિમાની સેવાના ઉદ્યોગ માટે બજાર વ્યવહારના સિદ્ધાંતોના અનુસરણ માટેના તબક્કાઓ પૈકી કયું આયોજન એ સૌથી અગત્યનું પગલું છે?			
	(A) વ્યૂહાત્મક	(B) પ્રતિકારાત્મક	(C) અગાઉનું	(D) ઉપરના બધા જ
91	વિમાની સેવા આપતી સંસ્થામાં ફેરફાર ક્ષમતા કયારે શક્ય બને?			
	(A) આવક વધતી હોય	(B) માહિતી સંચારની વિપુલતા હોય	(C) નફો વધતો હોય	(D) એકપણ નહીં
92	જેમ વિમાની કંપનીના ઉડ્ડયનનો ગાળો લાંબો તેમ તેની વિમાનદીઠ ઉપયોગ અને કમાણી કેવી હશે?			
	(A) ઊંચી	(B) નીચી	(C) મધ્યમ	(D) નકારાત્મક
93	ગ્રાહકોને ખરીદી કરવા પ્રેરવો અથવા આપણી પેદાશથી વાકેફ કરવો એને શું કહેવાય?			
	(A) પેદાશ	(B) વિતરણ	(C) વેચાણ	(D) હોંશીયારી
94	ટ્રાવેલ એજન્સીએ એક _____ તરીકે કામ કરનારું વ્યવસ્થાતંત્ર છે.			
	(A) મધ્યસ્થી	(B) દલાલ	(C) વેપારી	(D) એજન્ટ
95	બજાર એકમના હેતુઓ, વ્યૂહરચનાઓ, વ્યવસ્થાતંત્ર અને તેની કામગીરીનું વ્યવસ્થિત પરીક્ષણ એટલે શું?			
	(A) બજારપુરવઠો	(B) બજારની અસરકારકતાનું અન્વેષણ	(C) બજારતંત્ર	(D) બજાર વ્યવસ્થા
96	વિમાનીમાર્ગી સેવાને અસર કરનારા બજાર સંબંધી પરિબળોમાં શાનો સમાવેશ થાય છે?			
	(A) કિંમત નિર્ધારણ	(B) ઉડ્ડયન	(C) બેઠકની ઘનિષ્ટતા	(D) ઉપરના બધા જ
97	વિમાની કંપનીઓના નફાની કમાણીનો આધાર કિંમત નિર્ધારણ અને પડતર ઉપરાંત શેના પર રહેલો છે?			
	(A) પેસેન્જર	(B) અંકુશ રાખવાની આવડત	(C) A અને B	(D) એકપણ નહીં
98	વિમાની માર્ગ વાહન વ્યવહારના પ્રથમ પંકિતના મુસાફરો કોને ધ્યાનમાં લેતા નથી.			
	(A) કર્મચારીઓના વિનય	(B) સેવાની ગુણવત્તા	(C) કિંમત	(D) કર્મચારીઓનો વિવેક
99	બજારની અસરકારકતાના અન્વેષણના કાર્યો કેટલા?			
	(A) બે	(B) ત્રણ	(C) ચાર	(D) પાંચ

100

વિમાનમાર્ગી સંસ્થાનું સમયપત્રક ગોઠવવાનું કામ કોણ કરે છે?

(A) પાયલોટ

(B) વિમાની કંપની

(C) આયોજક

(D) સરકાર
